

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และการแจ้งเรื่องการออกเสียงประชามติ)

อ.พ. 9/2564 สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 9/2564
สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง

เอกสารเพิ่มเติม

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายชลอนาน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายอนันต์ ผลอำนาจ เป็นผู้เสนอ)

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ หรือร่างข้อบังคับการประชุม ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายทองศักดิ์ สุระคำแหง

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายแดนชัย ไชวิเศษ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเมษาพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

พฤศจิกายน 2564

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

โดยที่ปัจจุบันเทคโนโลยีการจัดการประชุมได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง ทั้งภาครัฐและเอกชนเลือกใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการแก้ไขปัญหา การประชุมที่ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ได้อยู่ในสถานที่เดียวกันเนื่องจากภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคภัยหรือเหตุสุดวิสัย นอกจากนี้ ยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวข้องในการจัดการประชุม เพิ่มความสะดวกรวดเร็ว ทั้งยังเป็นการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สมควร ให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดการประชุมโดยประยุกต์ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ด้านนิติบัญญัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน จึงมีการเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ได้แก่ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้เสนอจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ นายชลน่าน ศรีแก้ว ได้เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นการแจ้งเรื่อง การออกเสียงประชามติ นายอนันต์ ผลอำนวย ได้เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการแจ้งเรื่องการออกเสียงประชามติ และนายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิและนายวรภพ วิริยะโรจน์ ได้เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สำหรับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติม การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 2 ฉบับ คือ นายอนันต์ ผลอำนวย และนายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ ซึ่งมีหลักการทำนองเดียวกัน ดังนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ที่ประชุม” “สื่ออิเล็กทรอนิกส์” “การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์”
2. แก้ไขเพิ่มเติมให้การนัดประชุม การแจ้งนัดประชุม การเผยแพร่หนังสือนัดประชุม ระเบียบวาระ การประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถกระทำโดยทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้
3. แก้ไขเพิ่มเติมให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด และแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมการธิการ โดยให้สามารถพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างข้อบังคับการประชุม
4. แก้ไขเพิ่มเติมให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถพิจารณากระทู้ถามแยกเฉพาะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้
5. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประทุติตนให้เรียบร้อยและต้องแต่งกายในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และห้ามกระทำการใดซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
6. แก้ไขเพิ่มเติมการออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
7. แก้ไขเพิ่มเติมการสั่งให้ออกจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
8. แก้ไขเพิ่มเติมมิให้นำการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับบางกรณี

นอกจากนี้ ยังมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาเกี่ยวกับการเสนอญัตติการออกเสียงประชามติ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มาตรา 9 (4) ที่กำหนดให้การออกเสียง ประชามติในกรณีที่รัฐสภาได้พิจารณาและมีมติเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติ และได้แจ้งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการ และมาตรา 11 วรรคหนึ่ง กำหนดให้เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามมาตรา 9 (4) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งมติเห็นชอบของแต่ละสภา ให้นายกรัฐมนตรีทราบ

ในการแจ้งดังกล่าวให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย เป็นการแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาให้รองรับบทบัญญัติดังกล่าว จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 โดยมีผู้ที่เสนอร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมการแจ้งเรื่องการออกเสียงประชามติ มีผู้เสนอจำนวน 2 ฉบับ คือ นายชลงาน ศรีแก้ว และนายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ ซึ่งมีหลักการทำนองเดียวกัน ดังนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมกรณีการเสนอญัตติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ
2. แก้ไขเพิ่มเติมกรณีวุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติมา เพื่อให้สภาดำเนินการพิจารณาลงมติ
3. แก้ไขเพิ่มเติมกรณีเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1	
- หลักการและเหตุผลของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สรุปสาระสำคัญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	1-2
- หลักการและเหตุผลของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	1-3
- สรุปสาระสำคัญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	1-5
- หลักการและเหตุผลของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)	1-6
- สรุปสาระสำคัญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)	1-7
- ตารางเปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกับ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	1-8
ส่วนที่ 2	
บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3	
ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
- สภาฯ อังกฤษเริ่มประชุมออนไลน์: พัฒนาการใหม่ในยุค covid-19	3-1
- ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับการประชุมคณะรัฐมนตรี	3-5
- มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3-8
- การประชุมสภาออนไลน์ของต่างประเทศ	3-12
- วิธีการประชุมสภาในต่างประเทศ	3-17
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ที่เกี่ยวข้อง	3-25

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล
ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายชลงาน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ดังต่อไปนี้

- (1) เพิ่มกรณีการเสนอญัตติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ (เพิ่มข้อ 48/1)
- (2) เพิ่มกรณีวุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติมาเพื่อให้สภาดำเนินการพิจารณาลงมติ (เพิ่มข้อ 48/2)
- (3) เพิ่มกรณีเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (เพิ่มข้อ 48/3)

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มาตรา 9 (4) กำหนดให้การออกเสียงประชามติในกรณีที่รัฐสภาได้พิจารณาและมีมติเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติและได้แจ้งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการ และมาตรา 11 วรรคหนึ่ง กำหนดให้เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามมาตรา 9(4) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งมติเห็นชอบของแต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรีทราบ ในการแจ้งดังกล่าวให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย ดังนั้นเพื่อแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาให้รองรับบทบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถริเริ่มเสนอญัตติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ รวมทั้งแนวทางดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรกรณีวุฒิสภาริเริ่มเสนอญัตติขอให้วุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ และเมื่อญัตติดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภา ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติต่อไป จึงจำเป็นต้องตราข้อบังคับนี้

สรุปสาระสำคัญ
ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายชลงาน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)

1. เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มาตรา 9(4) กำหนดให้การออกเสียงประชามติในกรณีที่รัฐสภาได้พิจารณาและมีมติเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติและได้แจ้งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการ และมาตรา 11 วรรคหนึ่ง กำหนดให้เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามมาตรา 9(4) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งมติเห็นชอบของแต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรีทราบ ในการแจ้งดังกล่าวให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย ดังนั้น เพื่อแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถริเริ่มเสนอญัตติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ รวมทั้งแนวทางดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรกรณีวุฒิสภาริเริ่มเสนอญัตติขอให้วุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ และเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติต่อไป จึงจำเป็นต้องตราข้อบังคับนี้

2. เพิ่มข้อ 48/1 กรณีการเสนอญัตติขอให้สภาผู้แทนราษฎรมีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ญัตติดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวก เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบกับญัตติดังกล่าวแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการส่งผลการลงมติพร้อมสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติ แจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อดำเนินการพิจารณา ลงมติในเรื่องดังกล่าวต่อไป (ร่างข้อ 3)

3. เพิ่มข้อ 48/2 กรณีวุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการพิจารณา ลงมติ โดยให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับเรื่องดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งผลการลงมติไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบ (ร่างข้อ 3)

4. เพิ่มข้อ 48/3 เมื่อญัตติขอให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภา ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติต่อไป (ร่างข้อ 3)

หลักการและเหตุผล
ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ดังต่อไปนี้

- (1) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ที่ประชุม” (แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 3)
- (2) แก้ไขเพิ่มเติมให้การนัดประชุม การแจ้งนัดประชุม การเผยแพร่หนังสือนัดประชุม ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถกระทำโดยทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้ (แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 20 ข้อ 21 และข้อ 22)
- (3) กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด (เพิ่มส่วนที่ 1/1 วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ข้อ 43/1 ข้อ 43/2 ข้อ 43/3 และข้อ 43/4 ของหมวด 4 การประชุม)
- (4) กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถริเริ่มเสนอญัตติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ รวมทั้งกรณีวุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติมาเพื่อให้สภาดำเนินการพิจารณาลงมติ ตลอดจนกรณีเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว (เพิ่มข้อ 48/1 ข้อ 48/2 และข้อ 48/3)
- (5) แก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมการ โดยให้สามารถพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างข้อบังคับ (แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 92/1 วรรคสี่)
- (6) กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎร สามารถพิจารณากระทู้ถามแยกเฉพาะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ (เพิ่มข้อ 169/1)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันเทคโนโลยีการจัดการประชุมได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงทั้งภาครัฐและเอกชนเลือกใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการแก้ไขปัญหาการประชุมที่ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ได้อยู่ในสถานที่เดียวกันเนื่องจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคร้าย หรือเหตุสุดวิสัย นอกจากนี้ยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการประชุม เพิ่มความสะดวกรวดเร็ว ทั้งยังเป็นการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สมควรให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดการประชุมโดยประยุกต์ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ของงานด้านนิติบัญญัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ได้มีผลบังคับใช้ ดังนั้น เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถริเริ่มเสนอญัตติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบรวมทั้งแนวทางดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรกรณีวุฒิสภาริเริ่มเสนอญัตติขอให้วุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตลอดจนเมื่อญัตติดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภา ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติต่อไป จึงจำเป็นต้องตราข้อบังคับนี้

สรุปสาระสำคัญ
ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)

1. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ที่ประชุม” เพื่อให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการประชุมในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรด้วย (ร่างข้อ 3 (แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 3))
2. แก้ไขเพิ่มเติมให้การนัดประชุม การแจ้งนัดประชุม การเผยแพร่หนังสือนัดประชุม ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถกระทำโดยทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้ (ร่างข้อ 4 (แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 20 ข้อ 21 และข้อ 22))
3. กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด (ร่างข้อ 5 (เพิ่มส่วนที่ 1/1 วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ข้อ 43/1 ข้อ 43/2 ข้อ 43/3 และข้อ 43/4 ของหมวด 4 การประชุม))
4. กำหนดให้สภาสามารถริเริ่มเสนอญัตติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ รวมทั้งกรณีวุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติมาเพื่อให้สภาดำเนินการพิจารณาลงมติ ตลอดจนกรณีเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว (ร่างข้อ 6 (เพิ่มข้อ 48/1 ข้อ 48/2 และข้อ 48/3))
5. แก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของคณะกรรมการธิการ (ร่างข้อ 7 (แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 92/1 วรรคสี่))
6. กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎร สามารถพิจารณากระทู้ถามแยกเฉพาะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ (ร่างข้อ 4 (เพิ่มข้อ 169/1))

หลักการและเหตุผล
ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 เพื่อกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเนื่องจากเกิดสถานการณ์อันกระทบความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง และความปลอดภัยสาธารณะ และกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมสภาได้โดยมีเหตุจำเป็นอันสมควรสามารถเข้าร่วมการประชุมสภาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย ภายใต้ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด

เหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้กับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนระดับพัฒนาการในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางด้านโทรคมนาคมเพื่อใช้ในการเชื่อมต่อกับโครงข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความรวดเร็วและปลอดภัยมากขึ้นเพียงพอในการจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมคราวละจำนวนมาก

และจากสถานการณ์ล่าสุดที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศไทยและในหลายประเทศทั่วโลก ที่สร้างผลกระทบเป็นวงกว้างอันกระทบความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงและความปลอดภัยสาธารณะ อาทิ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สถานการณ์การระเบิดครั้งใหญ่ในกรุงเบรุต สาธารณรัฐเลบานอน ฯลฯ ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์ลักษณะนี้ขึ้นในประเทศในอนาคต อาจเป็นอุปสรรคให้สภาผู้แทนราษฎรมีอาจจัดการประชุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถรับมือกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนเช่นนี้ได้ในอนาคต ตลอดจนเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีเหตุอันสมควรที่ไม่สามารถเดินทางมาเข้าร่วมประชุมได้ในบริเวณอาคารรัฐสภา สมควรให้การประชุมสภาผู้แทนราษฎรสามารถดำเนินการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ จึงจำเป็นต้องตราข้อบังคับนี้

สรุปสาระสำคัญ
ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)

1. เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สื่ออิเล็กทรอนิกส์” และ “การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 (แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 3)
2. กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กรณีที่มีเหตุอันจำเป็นเนื่องจากเกิดสถานการณ์อันกระทบความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงและความปลอดภัย สาธารณะ และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจอนุญาตให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีเหตุจำเป็นอันสมควรที่ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมสภาเข้าร่วมการประชุมสภาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่เกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ในการจัดประชุมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย (เพิ่มเติมข้อ 19/1)
3. กำหนดให้การประชุมสภาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มิให้นำมาใช้ในกรณีการประชุมเพื่อเลือกประธานสภาและรองประธานสภาครั้งแรก การประชุมลับ และการประชุมที่ต้องมีการออกเสียงลงคะแนนลับ (เพิ่มเติมข้อ 19/2)
4. กำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีวิธีปฏิบัติ คือ เรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิกให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด หรือวิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี และเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ประธานมีอำนาจวินิจฉัยคำวินิจฉัยของประธานให้ถือเป็นเด็ดขาด (เพิ่มเติมข้อ 83/1)
5. กำหนดให้เพิ่มกรณีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์บุคคลที่เข้าร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่เมื่อหมดภารกิจต้องออกจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และห้ามกระทำการใดซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 181)
6. กำหนดให้เพิ่มกรณีผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับ ประธานมีอำนาจให้ออกจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาในครั้งนั้นก็ได้ และในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หากผู้นั้นขัดขืนประธานมีอำนาจกระทำการใด ๆ ให้ผู้นั้นไม่อาจเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด (แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 182)

ตารางเปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
กับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ) (นายอนันต์ ผลอำนาย เป็นผู้เสนอ) และ
(นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนาย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
	<p style="text-align: center;">ร่าง ข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <hr/> <p>อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 128 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สภาผู้แทนราษฎร จึงตราข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้</p> <p>ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง ข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <hr/> <p>อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 128 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สภาผู้แทนราษฎร จึงตราข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้</p> <p>ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง ข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <hr/> <p>อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 128 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สภาผู้แทนราษฎร จึงตราข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้</p> <p>ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้ คำว่า</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>“ที่ประชุม” หมายความว่า ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และให้หมายความรวมถึงห้องกระทู้ถามด้วย</p>	<p>ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ที่ประชุม” ในข้อ 3 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>““ที่ประชุม” หมายความว่า ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และให้หมายความรวมถึงที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และห้องกระทู้ถามด้วย”</p>	<p>ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ที่ประชุม” ในข้อ 3 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>““ที่ประชุม” หมายความว่า ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และให้หมายความรวมถึงที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และห้องกระทู้ถามด้วย”</p>	<p>ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>ข้อ 3 ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “สื่ออิเล็กทรอนิกส์” และ “การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ที่ประชุม” และคำว่า “ศาล” ในข้อ 3 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“สื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า สื่อบันทึกข้อมูลหรือสารสนเทศใด ๆ ที่ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า</p>

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)</p>
			<p>คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็กหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีการต่าง ๆ เช่นว่านั้น</p> <p>“การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกมีได้อยู่ในบริเวณสภาและเป็นการประชุมที่สมาชิกสามารถประชุมปรึกษาหารืออภิปรายแสดงความคิดเห็นระหว่างกันรวมถึงลงมติได้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์</p> <p>ข้อ 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 19/1 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
			<p><u>“ข้อ 19/1 ในกรณีมีเหตุอันจำเป็น</u> <u>เนื่องจากเกิดสถานการณ์อันกระทบ</u> <u>ความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงและ</u> <u>ความปลอดภัยสาธารณะทำให้ไม่</u> <u>สามารถจัดการประชุมในบริเวณสภา</u> <u>และหากเลื่อนการประชุมจะทำให้เกิด</u> <u>ความเสียหาย ประธานสภาอาจอนุญาต</u> <u>ให้จัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์</u> <u>ก็ได้ และให้แจ้งสมาชิกทุกคนทราบ</u> <u>ล่วงหน้าเป็นหนังสือหรือสื่อ</u> <u>อิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามระเบียบที่</u> <u>ประธานสภากำหนดในวรรคสี่ก่อนถึง</u> <u>วันประชุม</u> <u>สมาชิกที่มีเหตุจำเป็นอันสมควร</u> <u>ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุม</u> <u>ที่กำหนดให้จัดขึ้นในบริเวณสภาอาจ</u> <u>ร้องขอต่อประธานสภาเป็นหนังสือก่อน</u></p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
			<p>วันประชุมสภาน้อยกว่าสามวัน เพื่อให้ ประธานสภาพิจารณาอนุญาตให้สมาชิก ผู้นั้นเข้าร่วมการประชุมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย ก็ได้</p> <p>เมื่อประธานสภาได้รับคำร้องตาม วรรคสองให้ประธานสภาพิจารณาคำร้อง และแจ้งให้สมาชิกผู้ยื่นคำร้องทราบว่า อนุญาตให้สมาชิกผู้นั้นเข้าร่วมประชุม ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือไม่ก่อนถึง กำหนดวันประชุม คำวินิจฉัยของ ประธานสภาให้ถือเป็นเด็ดขาด วิธีการ ยื่นคำร้องขอให้ประชุมตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภา กำหนดในวรรคสี่</p> <p>ประธานสภามีอำนาจออกระเบียบ กำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่เกี่ยวกับ</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลอนาน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
			<p>การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อ ประโยชน์ในการจัดประชุมให้เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย”</p> <p>ข้อ 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ข้อ 19/2 แห่งข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“ข้อ 19/2 การประชุมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์มิให้นำมาใช้กับกรณี ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) การประชุมเพื่อเลือก ประธานสภาและรองประธานสภาครั้งแรก ตามข้อ 5</p> <p>(2) การประชุมลับ</p> <p>(3) การประชุมที่ต้องมีการออก เสียงลงคะแนนลับ”</p>

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>ข้อ 20 การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้วหรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้</p> <p>การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได</p> <p>ข้อ 21 ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์</p>		<p>ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 20 ข้อ 21 และข้อ 22 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 20 การนัดประชุมให้ทำเป็นหนังสือหรือโดยทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้</p> <p>การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได</p> <p>ข้อ 21 ให้แจ้งการนัดประชุมให้สมาชิกทราบทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>หนังสือนัดประชุม ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง</p>	

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควร จะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระ การประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุม ไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน</p> <p>ข้อ 22 การนัดประชุมตามข้อ 20 หรือการส่งเอกสารตามข้อ 21 อาจ ดำเนินการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เพิ่มเติมด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภา เห็นสมควร เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับ ให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด</p>		<p><u>ให้เผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ</u></p> <p>ข้อ 22 ในกรณีที่ประธานสภา เห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติม ในระเบียบวาระการประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน และให้ดำเนินการตามข้อ 21 เว้นแต่เป็น เอกสารลับ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ประธานสภากำหนด”</p> <p>ข้อ 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ส่วนที่ 1/1 วิธีการประชุมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ข้อ 43/1 ข้อ 43/2 ข้อ 43/3 และข้อ 43/4 ของหมวด 4</p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
		<p>การประชุม แห่งข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p style="text-align: center;">“ส่วนที่ 1/1 วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p>ข้อ 43/1 ในกรณีมีเหตุจำเป็นหรือมี เหตุสุดวิสัยอันทำให้ไม่อาจจัดให้มีการ ประชุมตามปกติ ประธานสภาจะกำหนดให้ จัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ แต่ต้องให้ผู้ร่วม ประชุม สามารถประชุม ปรัชษาหารือ และแสดงความคิดเห็นระหว่างกันผ่าน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้</p> <p>ข้อ 43/2 ในการประชุมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ให้สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุม</p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
		<p>ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แสดงตนเข้าร่วม ประชุมด้วยวิธีการตามที่ประธานสภา กำหนด</p> <p>เมื่อมีสมาชิกแสดงตนเข้าร่วมประชุม ตามวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณี พิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถาม ตามมาตรา 150 ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีสมาชิกแสดงตนเข้าร่วมประชุม ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา ก็ให้ถือว่า เป็นองค์ประชุมพิจารณาได้</p> <p>ให้ถือว่าการประชุมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ตามส่วนนี้เป็น การประชุมในที่ประชุมและมีผล เช่นเดียวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร</p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
		<p>ตามข้อ 25 โดยให้นับสมาชิกซึ่งแสดงตนเข้าร่วมประชุม เป็นผู้มาประชุม และเป็นองค์ประชุม</p> <p>ข้อ 43/3 การประชุมเพื่อพิจารณาตั้งต่อไปนี้ จะใช้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งมิได้</p> <p>จนกว่าประธานสภาจะประกาศกำหนดให้ใช้ระบบควบคุมการประชุมที่มีความมั่นคง ปลอดภัยเพียงพอ และเป็นกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควร</p> <p>(1) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างข้อบังคับ หรือการพิจารณาพระราชกำหนด</p> <p>(2) การพิจารณาเรื่องที่รัฐธรรมนูญกำหนด หรือที่สภาผู้แทนราษฎร มีมติให้กระทำเป็นการลับ</p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
	<p>ข้อ 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ข้อ 48/1 ข้อ 48/2 และข้อ 48/3 แห่งข้อบังคับการประชุมสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>	<p>(3) การประชุมอื่นตามที่ ประธานสภาประกาศกำหนด ข้อ 43/4 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประชุมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่ประธานสภากำหนด ซึ่งอย่างน้อย ต้องมีหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่สามารถ ตรวจสอบหรือยืนยันได้เกี่ยวกับการเข้า ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การตรวจสอบองค์ประชุม รวมทั้ง ระบบการออกเสียงลงคะแนนของ สมาชิกด้วย”</p> <p>ข้อ 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ข้อ 48/1 ข้อ 48/2 และข้อ 48/3 แห่งข้อบังคับการประชุมสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลอนาน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
	<p>“ข้อ 48/1 <u>ยุติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบตามมาตรา 9 (4) ของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน</u></p> <p><u>ยุติดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวก</u></p> <p><u>ยุติที่จะนำไปสู่การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพื่อขอให้ประชาชนลงประชามติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ให้มีสาระสำคัญของกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพียงพอที่ประชาชนสามารถเข้าใจได้โดยสะดวก</u></p>	<p>“ข้อ 48/1 <u>ยุติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน</u></p> <p><u>ยุติดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวก</u></p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลอนาน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
	<p>เมื่อที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบกับญัตติดังกล่าวแล้ว ให้ประธานสภาดำเนินการส่งผลการลงมติพร้อมสาระสำคัญตามวรรคสอง หรือวรรคสาม แจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อดำเนินการพิจารณาลงมติในเรื่องดังกล่าวต่อไป</p> <p>ข้อ 48/2 กรณีวุฒิสภาส่งผลการลงมติของวุฒิสภาพร้อมสาระสำคัญของเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติมายังสภาเพื่อดำเนินการพิจารณาลงมติ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน</p> <p>เมื่อที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับเรื่องดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งผลการลงมติไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบ</p>	<p>เมื่อที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบกับญัตติดังกล่าวแล้ว ให้ประธานสภาดำเนินการส่งผลการลงมติพร้อมสาระสำคัญตามวรรคสอง แจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อดำเนินการพิจารณาลงมติในเรื่องดังกล่าวต่อไป</p> <p>ข้อ 48/2 กรณีวุฒิสภาส่งผลการลงมติของวุฒิสภาพร้อมสาระสำคัญของเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติมายังสภาเพื่อดำเนินการพิจารณาลงมติ ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน</p> <p>เมื่อที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับเรื่องดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งผลการลงมติไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบ</p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
	<p><u>ข้อ 48/3 เมื่อผู้ติดตามข้อ 48/1 หรือข้อ 48/2 ได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภา ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว และให้ดำเนินการตามมาตรา 11 วรรคหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติต่อไป”</u></p> <p>ข้อ 4 ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร รักษาการตามข้อบังคับนี้</p> <p>ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.</p> <p>(นายชวน หลีกภัย) ประธานสภาผู้แทนราษฎร</p>	<p><u>ข้อ 48/3 เมื่อผู้ติดตามข้อ 48/1 หรือข้อ 48/2 ได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภา ให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติแล้ว และให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติต่อไป”</u></p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
			<p>ข้อ 6 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 83/1 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“ข้อ 83/1 การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิก ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด</p> <p>(2) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควร เฉพาะกรณี</p> <p>เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ประธานมีอำนาจวินิจฉัย และคำวินิจฉัยของประธานให้ถือเป็นเด็ดขาด”</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 92/1 ในกรณีมีเหตุอันสมควร ที่ทำให้คณะกรรมการไม่สามารถ จัดการประชุมคณะกรรมการ ในสถานที่เดียวกันได้ ประธาน คณะกรรมการจะกำหนดให้จัด การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่ประธานสภา กำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มี มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย</p>		<p>ข้อ 7 ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ ของข้อ 92/1 แห่งข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภา ผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
<p>การประชุมคณะกรรมการธิการ ด้วยการจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง</p> <p>ให้ถือว่าเป็นการประชุมคณะกรรมการตามข้อ 92 โดยให้นับกรรมการซึ่งแสดงตนเข้าร่วมประชุมเป็นผู้มาประชุมและเป็นองค์ประชุม</p> <p>การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม ข้อ 83 (2) โดยใช้การสื่อสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพ</p> <p>การประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้ จะจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง มิได้</p>		<p>“การประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้ จะจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งมิได้ <u>จนกว่า</u> ประธานสภาจะประกาศกำหนดให้ใช้ระบบควบคุมการประชุมที่มีความมั่นคง</p>	

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>(1) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างข้อบังคับ</p> <p>(2) การพิจารณาเรื่องรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับกำหนด หรือที่ คณะกรรมการมีมติให้กระทำการ กลับ</p> <p>(3) การประชุมอื่นตามที่ ประธานสภาประกาศกำหนด</p>		<p><u>ปลอดภัยเพียงพอตามข้อ 43/3 และ เป็นกรณีที่ประธานคณะกรรมการ เห็นสมควรว่าเป็นเหตุสุดวิสัยหรือเหตุ จำเป็น</u></p> <p>(1) การพิจารณาเรื่องรัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับกำหนด หรือที่ สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้กระทำการ กลับ</p> <p>(2) การประชุมอื่นตามที่ ประธานสภาประกาศกำหนด”</p> <p>ข้อ 8 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ข้อ 169/1 แห่งข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p> <p>“ข้อ 169/1 ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่ <u>ทำให้ไม่สามารถประชุมเพื่อพิจารณา</u></p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
		<p>กระทู้ถามแยกเฉพาะในห้องกระทู้ถามได้ ประธานสภาจะกำหนดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณากระทู้ถามแยกเฉพาะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยเพียงพอตามข้อ 43/3</p> <p>ให้นำความในข้อ 25 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การประชุมเพื่อพิจารณากระทู้ถามแยกเฉพาะ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยอนุโลม และให้ถือว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งเป็นการประชุมเพื่อพิจารณากระทู้ถามแยกเฉพาะในห้องกระทู้ถาม</p>	

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)</p>
		<p>มิให้นำความในข้อ 172 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่การประชุมเพื่อพิจารณา กระทู้ถามแยกเฉพาะผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ให้ประธานสภา หรือรองประธานสภาที่ทำหน้าที่ประธาน ในห้องกระทู้ถามสั่งให้ดำเนินการ และ ตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะได้ เมื่อครบ องค์ประชุมตามข้อ 25 วรรคสอง และให้ดำเนินการไปจนจบการประชุม พิจารณากระทู้ถามแยกเฉพาะ”</p> <p>ข้อ 9 ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร รักษาการตามข้อบังคับนี้</p> <p>ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.</p> <p>(นายชวน หลีกภัย) ประธานสภาผู้แทนราษฎร</p>	

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ข้อ 181 สถานที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้ามบุคคลซึ่งเข้าไปต้องประพฤตินให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมของสภา</p> <p>การแต่งกายของสมาชิกรุ่น ให้แต่งเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา หรือสากล</p>			<p>ข้อ 7 ให้ยกเลิกความในข้อ 181 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 181 สถานที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นที่ยหวงห้ามบุคคลซึ่งเข้าไปในที่ประชุมหรือในกรณีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์บุคคลที่เข้าร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องประพฤตินให้เรียบร้อยและต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่เมื่อหมดภารกิจต้องออกจากสถานที่ประชุมหรือออกจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์</p> <p>การแต่งกายของสมาชิกรุ่น ให้แต่งเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภาหรือสากลนิยม</p>

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และ นายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>นิยม หรือชุดพระราชทาน หรือชุด ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่ง ก่อให้เกิดการรบกวนในที่ประชุม</p> <p>ข้อ 182 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลัง ปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอภัยในที่ ประชุม หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุม โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาในครั้งนั้น ก็ได้</p>			<p>หรือชุดพระราชทานหรือชุดตามระเบียบ ที่ประธานสภากำหนด ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ หรือ กระทำการใดซึ่งก่อให้เกิดการรบกวน ในที่ประชุม หรือรบกวนการประชุม ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์”</p> <p>ข้อ 8 ให้ยกเลิกความในข้อ 182 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ข้อ 182 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลัง ปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอภัยในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกจากที่ประชุม หรือให้ออก จากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาในครั้งนั้นก็ได้</p>

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)
<p>ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภานำตัวออกจากสถานที่ประชุมของสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา ทั้งนี้ วิธีการหรือขั้นตอนการนำตัวผู้ที่ประธานสั่งให้ออกจากที่ประชุม ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด</p> <p>เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของประธานย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>			<p>ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หรือออกจากการประชุมผ่าน<u>สื่ออิเล็กทรอนิกส์</u> หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภานำตัวออกจากสถานที่ประชุมของสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภาหรือกระทำการใด ๆ ให้ผู้นั้นไม่อาจเข้าร่วมประชุมผ่าน<u>สื่ออิเล็กทรอนิกส์</u> ทั้งนี้ วิธีการขั้นตอนการนำตัวผู้ที่ประธานสั่งให้ออกจากที่ประชุม หรือวิธีการขั้นตอนห้ามมิให้สมาชิกเข้าร่วมประชุมผ่าน<u>สื่ออิเล็กทรอนิกส์</u> ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด</p> <p>เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของประธานย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ และนายวรภพ วิริยะโรจน์ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งไม่ได้</p>			<p>คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งไม่ได้”</p> <p>ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.</p> <p>(นายชวน หลีกภัย)</p> <p>ประธานสภาผู้แทนราษฎร</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมเพื่อเชื่อมต่อโครงข่ายอินเทอร์เน็ตได้พัฒนาไปอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมคราวละจำนวนมาก ประกอบกับการเกิดขึ้นของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สร้างผลกระทบเป็นวงกว้างต่อความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง และความปลอดภัยสาธารณะ ในหลายประเทศทั่วโลกและในประเทศไทย เช่น สถานการณ์การระเบิดครั้งใหญ่ในเบรุต สาธารณรัฐเลบานอน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการประชุมสำคัญที่ไม่อาจจัดการประชุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รัฐสภาของหลายประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินการประชุมของรัฐสภาเพื่อรับมือกับสถานการณ์เหล่านั้น ด้วยการดำเนินการประชุมทางไกลผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (video conference) ซึ่งแต่ละประเทศจะเลือกระบบที่ใช้ต่างกันขึ้นอยู่กับการพิจารณาถึงความเหมาะสมกับรัฐสภาของตน เช่น ประเทศฝรั่งเศสเลือกใช้ระบบ Zoom ประเทศอาร์เจนตินาใช้ระบบ WebEx ประเทศนอร์เวย์ใช้ระบบ Skype ประเทศฟิลิปปินส์ใช้ระบบ Zoom และระบบ Viber เป็นต้น ในบางประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ ได้มีเกณฑ์การเลือกผู้เข้าร่วมการประชุมเฉพาะผู้มีส่วนสำคัญในการประชุมหรือผู้ที่ต้องอภิปราย ส่วนสมาชิกที่เหลือจะให้เข้าร่วมการประชุมทางไกลผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (video conference) และในการลงคะแนนจะใช้วิธีลงคะแนนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ใช้บัตร เช่น การส่งอีเมลสำหรับการประชุมกรรมาธิการส่วนใหญ่จะใช้การประชุมแบบออนไลน์ เป็นต้น¹

สำหรับประเทศไทย แม้ว่าภาครัฐจะเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการประกาศใช้พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 แต่กฎหมายดังกล่าวมิได้ครอบคลุมถึงการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากมาตรา 5 ของพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 ไม่ใช้บังคับแก่ (1) การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา (2) การประชุมเพื่อจัดทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล (3) การประชุมเพื่อดำเนินการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ และ (4) การประชุมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง²

ดังนั้น การดำเนินการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรจึงยังคงเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ซึ่งใช้บังคับและควบคุมให้การประชุมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

¹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ, กลุ่มงานกิจการพิเศษ. (ม.ป.ป.). การประชุมของรัฐสภาต่างประเทศในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19). สืบค้น 8 มิถุนายน 2563 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=67564&filename=thai_national_assembly

² “พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563” (19 เมษายน 2563). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 137 ตอนที่ 30 ก, น. 21.

โดยสาระสำคัญของข้อบังคับการประชุมจะกำหนดเกี่ยวกับเรื่อง การเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการธิการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ วิชาการประชุม การเสนอและพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึก การลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แต่ไม่มีการกล่าวถึงการประชุมสภา โดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

อนึ่ง การประชุมของสภาผู้แทนราษฎรผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับ ทำให้การปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่อง และไม่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสะดุดหยุดลง แต่การที่ผู้เข้าร่วมประชุมบางท่านอยู่คนละสถานที่ อาจมีอุปสรรคเกี่ยวกับด้านการสื่อสารได้ หากระบบสารสนเทศขาดประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรหรืออุปกรณ์ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถดำเนินการกิจและรับมือกับสถานการณ์ความไม่แน่นอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต และเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีเหตุอันสมควรที่ไม่สามารถเดินทางมาเข้าร่วมประชุม ณ อาคารรัฐสภาได้ ควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 โดยเฉพาะในส่วนของบทนิยามคำว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในหมวด 4 การประชุม โดยเฉพาะส่วนที่ 1 วิธีการประชุมและ ส่วนที่ 4 การลงมติ รวมทั้งในหมวด 10 การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย เนื่องจากเป็นส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการดำเนินการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เข้าร่วมการประชุม จำเป็นต้องยึดถือและปฏิบัติตามข้อบังคับที่วางไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร สามารถดำเนินไปด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้อง และเหมาะสมต่อไป

ส่วนการเสนอญัตติขอให้สภาผู้แทนราษฎรมีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 166 กำหนดว่า ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะรัฐมนตรีจะขอให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องใดอันมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้มีการกำหนดกรณีที่จะต้องมีการออกเสียงประชามติว่ากรณี ที่รัฐสภาได้พิจารณาและมีมติเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้แจ้งเรื่องต่อ คณะรัฐมนตรีดำเนินการ เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติดังกล่าว ให้ประธานรัฐสภาแจ้งมติ เห็นชอบของแต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรีทราบ ในการแจ้งดังกล่าวให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำ ประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย จึงต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในการเสนอญัตติขอให้สภาผู้แทนราษฎรมีมติ ส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตลอดจนแนวทางการดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

สภาฯ อังกฤษเริ่มประชุมออนไลน์: พัฒนาการใหม่ในยุค covid-19¹

ความเป็นมา

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ในสหราชอาณาจักรมีความรุนแรงไม่แตกต่างไปจากประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคยุโรป และจากการประกาศปิดประเทศ (Lockdown) ของรัฐบาลส่งผลให้ประชาชนต้องกักตัวเอง (confined) อยู่ในบ้าน และยุติกิจกรรมทางสังคม รวมทั้งเว้นระยะห่างระหว่างกัน (social distancing)

การจะออกนอกบ้านจึงต้องอาศัยเหตุผลเฉพาะที่รัฐบาลกำหนดเท่านั้น กล่าวคือ เพื่อการแสวงหาปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ หรือการรับบริการทางการแพทย์ สำหรับการเดินทางออกนอกเคหสถานเพื่อการทำงาน จะได้รับอนุญาตเฉพาะงานที่ไม่อาจทำที่บ้านได้เท่านั้น และเมื่ออยู่ภายใต้เงื่อนไขการเดินทางออกนอกบ้านได้ รัฐบาลจึงต้องประกาศห้ามปฏิสัมพันธ์เกินสองคนในพื้นที่สาธารณะ มาตรการที่เข้มงวดเช่นนี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อชีวิตและการทำงานประชาชนโดยทั่วไปเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อวิธีการทำงานของคณะรัฐมนตรี รวมถึงรัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักรอีกด้วย

ทั้งนี้ เพื่อการขจัดปัจจัยเสี่ยงใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นพร้อมกับการเดินทางประเทศไปอย่างต่อเนื่อง การดำเนินตามมาตรการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล (social distancing) รวมถึงมาตรการปฏิบัติงานที่บ้าน (work from home) จึงเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดที่รัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษ (หรือรู้จักในชื่อว่า สภาสามัญ (House of commons) โดยสภาสามัญมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า คณะสามัญชนผู้ทรงเกียรติแห่งสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือในที่ประชุมรัฐสภา) เลือกใช้

ดังเห็นได้จากการประชุมคณะรัฐมนตรีซึ่งถูกจัดขึ้นผ่านระบบออนไลน์เป็นครั้งแรกในวันที่ 31 มีนาคม 2563 และนายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรี ได้โพสต์ผ่านทวิตเตอร์ของเขาว่า

“เข้านี้ฉันเป็นประธานที่ประชุมคณะรัฐมนตรีดิจิทัลคนแรก”

พร้อมกับส่งข้อความต่อสาธารณะว่า

“#StayHomeSavelives”

ส่วนทางสภาผู้แทนราษฎรของอังกฤษ เซอร์ ลินด์ซีย์ ฮอยล์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร (speaker) (Speaker เป็นชื่อเรียกตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรของสหราชอาณาจักร และประเทศอื่น ๆ

¹ เพชรณพัฒน์ ศรีวุทธิยประภา. (11 พฤษภาคม 2563). สภาฯ อังกฤษเริ่มประชุมออนไลน์: พัฒนาการใหม่ในยุค covid-19. สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://law.mfu.ac.th/law-news/law-detail/detail/News/6615.html>

ในเครือจักรภพ เช่น แคนาดา ออสเตรเลีย ส่วนในวุฒิสภาหรือสภาขุนนาง (House of Lords) ของสหราชอาณาจักร ตำแหน่งประธานจะถูกเรียกแทนว่า Lord speaker ได้ย้ายจัดตั้งแต่ช่วงปลายเดือนมีนาคมต่อเนื่องต้นเดือนเมษายนว่า

*“หากประเทศยังคงอยู่ในวิกฤตของโคโรนาไวรัสต่อไป
สภาผู้แทนราษฎรจะต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยใช้การประชุมเสมือนจริง (virtual)”*

ซึ่งเป็นไปตามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากเห็นพ้องต้องกัน และแน่นอนว่าการประชุมตามข้อบังคับการประชุมสภา (standing orders) หรือจารีตปฏิบัติเดิมซึ่งมีระเบียบแบบแผนเฉพาะตัว ประกอบกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเต็มสภามีจำนวนมากถึง 650 คน ย่อมไม่อาจทำให้การประชุมสภาผู้แทนราษฎรเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์นี้ได้ จึงเป็นที่มาของการออกระเบียบชั่วคราวกำหนดการประชุมแบบผสมผสาน (hybrid proceeding) ผนวกไว้ในข้อบังคับการประชุมสภา (standing orders) ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2563 ทั้งนี้ การกำหนดลักษณะการประชุมในรูปแบบดังกล่าว นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ 700 ปี นับตั้งแต่ก่อเกิดรัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักร

สาระสำคัญเกี่ยวกับระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมแบบผสมผสาน (hybrid proceedings)

การประชุมแบบผสมผสาน (hybrid proceedings) จะอนุญาตให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถเข้าร่วมการประชุมได้ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมในห้องประชุม (Physical participation) หรือการเข้าร่วมประชุมทางไกลผ่านวิดีโอลิงก์ (Virtual participation) โดยจะเข้าร่วมได้ทั้งในวาระกระทู้ถามนายกรัฐมนตรี (PMQs) กระทู้ถามด่วน (Urgent questions) รวมถึงการเข้าร่วมรับฟังถ้อยแถลงของรัฐมนตรีที่มีต่อรัฐสภา (Ministerial statements)

สำหรับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในฐานะสมาชิกรัฐสภา (Parliamentary Privilege & Immunity) นั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับอุปโภคสิทธิ์เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเข้าร่วมประชุมในห้องประชุมสภา (chamber) หรือเข้าร่วมผ่านการประชุมทางไกล ทั้งนี้ ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมแบบผสมผสาน (hybrid proceedings) มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. วันและเวลาการประชุม

สภาผู้แทนราษฎรจะประชุมเฉพาะวันจันทร์ (ตั้งแต่เวลา 14.30 น.) วันอังคาร (ตั้งแต่เวลา 11.30 น.) และวันพฤหัสบดี (ตั้งแต่เวลา 11.30 น.)

2. การกำหนดวิธีการเข้าร่วมประชุม

ระเบียบฉบับนี้ให้อำนาจแก่ประธานสภาผู้แทนราษฎรในการกำหนดวิธีการเข้าร่วมประชุม ดังนี้

- การเข้าร่วมประชุมในห้องประชุม (Physical participation) ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจในการจำกัดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะเข้าห้องประชุมในระยะเวลาหนึ่งระยะเวลาใดของการประชุม ซึ่งปัจจุบันประธานสภาผู้แทนราษฎรอนุญาตให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่เกิน 50 คน

สามารถเข้าร่วมประชุมในห้องประชุมได้ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องปฏิบัติตามมาตรการการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล (social distancing) อย่างเคร่งครัด ให้เปิดประตูห้องประชุมทิ้งไว้เพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัส และมีการติดตั้งหน้าจอจำนวนมากในห้องประชุมเพื่อให้มองเห็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสมือนห้องประชุมจริง

- การประชุมทางไกลผ่านวิดีโอลิงก์ (Virtual participation) ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีอำนาจกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าร่วมการประชุม โดยเห็นชอบให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าร่วมประชุมผ่านโปรแกรม zoom ซึ่งรองรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากถึง 120 คน ทั้งนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าร่วมการประชุมจากบ้านจะต้องเคารพและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับการประชุมเช่นเดียวกับการเข้าร่วมในห้องประชุม หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดถูกเรียกให้พูดแต่ไม่ได้ยินหรือไม่เห็นภาพอันเกิดจากความขัดข้องทางเทคนิค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นไม่อาจแทรกขึ้นระหว่างการประชุม แต่จะได้รับสิทธิให้พูดในภายหลัง

- **คทาพิธีการ (Mace)** คทาพิธีการมีความสำคัญมากเพราะเป็นสัญลักษณ์แทนพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่สองแห่งสหราชอาณาจักร หากไม่มีคทาพิธีการ รัฐสภาอังกฤษจะไม่สามารถดำเนินการประชุมหรือผ่านกฎหมายได้ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสซึ่งในความเป็นจริงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่งอยู่นอกอาคารที่ทำการอันเป็นที่ตั้งแห่งคทาพิธีการ แต่เพื่อเป็นการรักษาความต่อเนื่องของจารีตประเพณีของสภาผู้แทนราษฎร คทาพิธีการจะยังคงวางไว้บนโต๊ะตราบที่สภาผู้แทนราษฎรยังคงมีการประชุมพิจารณาอยู่

3. ขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การประชุมแบบผสมผสาน (hybrid proceedings)

- **การตั้งกระทู้ถาม** เพื่อซักถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเกี่ยวกับภารกิจงานที่รัฐบาลรับผิดชอบตามข้อตกลงของพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร กำหนดให้การตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีสามารถใช้เวลาในการตั้งและตอบกระทู้จำนวน 1 ชั่วโมง นับตั้งแต่เริ่มการประชุม

- **กระทู้ถามด่วน** ภายใต้ข้อตกลงของพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิตั้งกระทู้ถามด่วนไปยังรัฐบาลในเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นหรือกำลังจะมาถึงในบางประเด็นที่จะต้องตอบในทันที ซึ่งจะอยู่ในช่วงเวลา 2 ชั่วโมงแรกของการประชุม

- **การรับฟังถ้อยแถลงของรัฐมนตรีที่มีต่อรัฐสภา (Ministerial statements)** เพื่อประกาศการพัฒนานโยบายที่สำคัญ และเป็นการนำเสนอและตอบสนองต่อสถานการณ์สำคัญ

- **การตรากฎหมาย (Legislation)** ภายใต้ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมแบบผสมผสาน (hybrid proceedings) ร่างกฎหมายยังสามารถเสนอในสภาผู้แทนราษฎรได้ ซึ่งในวาระแรก (First reading) รูปแบบการประชุมจะเป็นเพียงการนำเสนอร่างกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น โดยไม่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเริ่มอภิปรายร่างกฎหมายได้ในวาระที่สอง (second reading) และจะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ ในกรณีที่เห็นชอบร่างกฎหมายจะเข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณาโดยกรรมาธิการต่อไป อย่างไรก็ตาม สำหรับขั้นตอนการพิจารณาโดยกรรมาธิการการเสนอรายงานร่างกฎหมายของกรรมาธิการต่อสภา รวมถึงการพิจารณาในวาระที่สามว่าด้วยการลงมติ

- ภารกิจอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร

4. การลงคะแนนเสียง โดยปกติการลงคะแนนเสียงในสภาผู้แทนราษฎรในการอภิปรายหรือการตรากฎหมาย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะพูดว่า “aye” เมื่อเห็นชอบ หรือ “no” เมื่อไม่เห็นชอบ สำหรับการลงคะแนนเสียงในเรื่องสำคัญ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะแบ่งออกเป็น 2 ฝั่ง คือ ฝั่งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย และนับคะแนนของแต่ละฝั่ง แต่ภายใต้ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมแบบผสมผสาน (hybrid proceedings) นี้ การลงคะแนนในรูปแบบเดิมคงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชุมทางไกล การลงคะแนนจึงเป็นไปตามข้อตกลงภายใต้ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการประชุมแบบผสมผสาน (hybrid proceedings) ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงคะแนนผ่านแอปพลิเคชัน MPs MemberHub การลงคะแนนจะปรากฏทั้งคำถามและคำตอบที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการลงคะแนนเสียง ข้อความ “aye” และ “no” จะเป็นตัวเลือกที่ปรากฏบนหน้าจอ เมื่อลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว จะต้องยืนยันการลงคะแนนเสียงผ่านข้อความหรืออีเมลของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยในวันที่ 6 พฤษภาคม 2563 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีส่วนร่วมเป็นครั้งแรกในการลงคะแนนออนไลน์ในการเลือกตั้งประธานกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง (ตำแหน่งประธานคณะกรรมการการธุรกิจและยุทธศาสตร์พลังงานและอุตสาหกรรม และประธานคณะกรรมการมาตรฐาน)

ทั้งนี้ การปรับวิธีการทำงานของสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส Covid-19 ช่างต้น เป็นตัวอย่างที่น่าสนใจอย่างยิ่งสำหรับการพิจารณาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรไทยทั้งในเรื่องของกฎหมายและเทคนิควิธี เพื่อนำไปสู่การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะผู้แทนของประชาชนต่อไป

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับการประชุมคณะรัฐมนตรี¹

การประชุมคณะรัฐมนตรีที่ได้จัดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ที่อาคารสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ถือเป็นการประชุมที่มีความสำคัญสูงสุดของฝ่ายบริหาร เพราะมีการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องนโยบาย แผนงาน โครงการ และเรื่องที่สำคัญ ๆ อันจะมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการประชุมคณะรัฐมนตรีให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประกอบด้วย

1. ระบบคอมพิวเตอร์

ภายในห้องประชุมคณะรัฐมนตรีจะติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ให้แก่รัฐมนตรีทุกท่านเพื่ออำนวยความสะดวกการใช้งานให้แก่คณะรัฐมนตรี โดยคณะรัฐมนตรีสามารถรับชมข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งรัฐมนตรีสามารถที่จะนำอุปกรณ์ต่อพ่วง อาทิ Notebook Smartphone Tablet มาเชื่อมต่อเข้ากับระบบคอมพิวเตอร์ในห้องประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้

ทั้งนี้ ระบบคอมพิวเตอร์สามารถสืบค้นข้อมูลทั้งทางอินเทอร์เน็ตของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และอินเทอร์เน็ต แต่อย่างไรก็ตาม ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตจะสามารถใช้งานได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีหรือผู้เข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีร้องขอเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ เพื่อการรักษาความปลอดภัยข้อมูลในระหว่างการประชุมคณะรัฐมนตรี

2. ระบบสารสนเทศ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้คณะรัฐมนตรีและผู้เข้าร่วมประชุมสามารถสืบค้นข้อมูลได้ อาทิ

2.1 ระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรี

2.2 ข้อมูลอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อกับระบบฐานข้อมูลของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี อาทิ มติคณะรัฐมนตรี ข้อมูลคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรีหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลระบบสารสนเทศการประชุมคณะรัฐมนตรี การติดตามสถานภาพเรื่องของส่วนราชการที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

2.3 ข้อมูลที่เชื่อมโยงกับส่วนราชการ อาทิ ข้อมูลสำหรับการตรวจสอบการแต่งตั้งข้าราชการการเมือง หรือข้าราชการพลเรือน

3. ระบบการประชุมทางไกล (Video Conference)

ในการประชุมสาระสำคัญ (Agenda base) หรือเรื่องที่จะต้องเข้าถึงข้อมูลในพื้นที่/กลุ่มจังหวัด (Area base) รวมทั้งการประชุมร่วมกับบุคคลที่ไม่สามารถเดินทางมายังห้องประชุมคณะรัฐมนตรีได้

¹ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (13 มีนาคม 2558). ระบบสารสนเทศการประชุมคณะรัฐมนตรี และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับการประชุมคณะรัฐมนตรี. สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2564 จาก https://www2.soc.go.th/?post_type=news&p=1459

ซึ่งคณะรัฐมนตรีต้องการจะรับทราบข้อมูลจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้นำระบบการประชุมทางไกล (Video Conference) มาใช้ โดยที่ผ่านมาสักสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ติดตั้งระบบการประชุมทางไกลสำหรับการประชุมระหว่างห้องประชุมคณะรัฐมนตรีกับหน่วยงานภายนอกตั้งแต่ปี 2556 และมีการปรับปรุงระบบให้มีความทันสมัยและพร้อมใช้งาน ซึ่งระบบการประชุมทางไกลที่ใช้งานในปัจจุบันสามารถเชื่อมต่อกับระบบประชุมทางไกลในห้องประชุมคณะรัฐมนตรีกับส่วนราชการต่าง ๆ โดยผ่านระบบเครือข่ายของกระทรวงมหาดไทย หรือเชื่อมต่อผ่านระบบโทรศัพท์ ISDN เท่านั้น ทั้งนี้ การดำเนินการที่ผ่านมาได้มีการนำระบบการประชุมทางไกลไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ อาทิ

3.1 การประชุมคณะรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีร่วมประชุมจากสถานที่อื่น อาทิ นายกรัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีจากบ้านพัก รัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีจากห้องประชุมของกระทรวง

3.2 การชี้แจงข้อมูลต่อคณะรัฐมนตรีของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐจากสถานที่ทำงานของผู้ชี้แจง โดยผู้ชี้แจงไม่จำเป็นต้องเดินทางมาที่ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำให้สามารถประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

3.3 การประชุมชี้แจงและมอบนโยบายของรัฐบาลต่อหัวหน้าส่วนราชการ ทั้งที่อยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยการเชื่อมโยงผ่านอุปกรณ์ควบคุมการจัดประชุมแบบหลายจุด (Multipoint Control Units: MCU) ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไปยังศูนย์การสื่อสารเขตทั้ง 12 ศูนย์เขตของกระทรวงมหาดไทยตามภูมิภาคต่าง ๆ

3.4 การรายงานสภาพปัญหาในเขตพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีได้รับทราบสถานการณ์ในปัจจุบัน เช่น สถานการณ์อุทกภัยหรือวาตภัย การเกิดธรณีพิบัติภัยสึนามิ เป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พัฒนาระบบการประชุมทางไกลอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการจัดการประชุมทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ระบบประชุมทางไกลออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต) ที่มีระบบรักษาความปลอดภัยที่เชื่อถือได้ เพื่อให้ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมประชุมสามารถเข้าร่วมประชุมจากสถานที่ต่าง ๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ระบบประชุมทางไกลและระบบเครือข่ายสื่อสารหรือระบบเชื่อมต่อดังกล่าวข้างต้นที่มีราคาค่อนข้างสูงมาก

4. ระบบโสตทัศนูปกรณ์

4.1 ระบบนำเสนอภาพ นอกจากการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ บนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่โต๊ะคณะรัฐมนตรีและผู้เข้าร่วมประชุมแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรียังได้ติดตั้งฉากรับภาพส่วนกลาง เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลที่หลากหลายได้ยิ่งขึ้น อาทิ การเชื่อมโยงกับระบบ Video Conference การนำเสนอข้อมูลแผนภูมิ (Graph) หรือแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ หรือภาพถ่ายจากสถานที่จริงในลักษณะ Real Time

4.2 ระบบภาพและเสียง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ติดตั้งไมโครโฟนให้คณะรัฐมนตรีและผู้เข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีทุกท่าน เนื่องจากแต่ละคนจะมีโทนเสียงและน้ำหนักการพูดที่ไม่เท่ากัน ซึ่งจะทำให้การใช้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังช่วยลดความเสี่ยงในกรณีที่ไมโครโฟนตัวใดตัวหนึ่งขัดข้อง

จะไม่ทำให้ตัวอื่น ๆ ชัดข้องด้วย นอกจากนี้ ยังติดตั้งกล้องวงจรปิดสำหรับจับภาพโดยทั่วไปและจับภาพผู้พูด เมื่อมีการใช้ไมโครโฟนเพื่อการนำเสนอบนฉากรับภาพส่วนกลางและบนเครื่องคอมพิวเตอร์

สำหรับการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่อย่างเป็นทางการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีการประสานส่วนราชการที่จัดการประชุมให้มีการจัดหาอุปกรณ์ดังกล่าวข้างต้น ให้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับที่ใช้ในห้องประชุมคณะรัฐมนตรี แต่เนื่องจากสถานที่ในการจัดประชุมคณะรัฐมนตรีแต่ละแห่งจะมีความแตกต่างกันไป อาทิ ขนาดของห้องประชุม อุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ ดังนั้น ในกรณีการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่อย่างเป็นทางการ จึงได้กำหนดให้มีรายการอุปกรณ์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและโสตทัศนูปกรณ์สำหรับห้องประชุมคณะรัฐมนตรีไว้ อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ จอภาพ เครื่องฉายภาพ (Projector) ฉากรับภาพ กล้องจับภาพ ไมโครโฟน เครื่องขยายเสียง สายสัญญาณโทรศัพท์ ISDN สำหรับระบบการประชุมทางไกล

มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์¹

การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามนัยของประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2557 อย่างน้อยต้องประกอบด้วย “กระบวนการ (Process) ของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ซึ่งตามเอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการร่างประกาศมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 74/2557 ได้กำหนดให้มีกระบวนการ (Process) ของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

1. ระบบควบคุมการประชุมที่มีความมั่นคงปลอดภัย
2. องค์ประกอบพื้นฐานของเครื่องมือและอุปกรณ์ในระบบควบคุมการประชุม
3. การจัดเตรียมความพร้อมของระบบควบคุมการประชุม
4. การบริหารจัดการระบบควบคุมการประชุมระหว่างการประชุม
5. การกำหนดให้ระบบควบคุมการประชุมสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและเรียบริย
6. การตีความและการวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. ระบบควบคุมการประชุมที่มีความมั่นคงปลอดภัย

การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่จะถือว่ามี ความมั่นคงปลอดภัย จะต้องเป็นการประชุมที่กระทำผ่านระบบควบคุมการประชุมที่มีกระบวนการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2553 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า เช่น ISO 27001 เป็นต้น โดยหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย

1) การจัดทำมีนโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) การเข้าถึงหรือควบคุมการใช้งานสารสนเทศ (2) การจัดทำมีระบบสารสนเทศและระบบสำรองของสารสนเทศซึ่งอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และการจัดทำแผนเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถใช้งานสารสนเทศได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง และ (3) การตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ และ 2) การจัดทำมีข้อปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงาน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย กระบวนการ ดังนี้ (1) การจัดทำข้อปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

¹ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). คู่มือมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์. สืบค้น 29 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://www.mdes.go.th/storage/contents/file/IDB6U40FRvdkrUOWD7APGbtj6Mg4XPPMkuwnCfl1.pdf>

ของหน่วยงาน (2) การประกาศนโยบายและข้อปฏิบัติดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดทราบเพื่อให้สามารถเข้าถึง เข้าใจ และปฏิบัติตามนโยบายและข้อปฏิบัติได้ (3) การกำหนดผู้รับผิดชอบตามนโยบายและข้อปฏิบัติดังกล่าวให้ชัดเจน และ (4) การทบทวนปรับปรุงนโยบายและข้อปฏิบัติให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

สำหรับการจัดให้มีการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมทุกคนตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม รวมทั้งข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่เกิดจากการบันทึกนั้น การบันทึกดังกล่าวจะบันทึกโดยระบบควบคุมการประชุมเองหรือโดยระบบอื่นใดก็ได้ (ตัวอย่างการบันทึกโดยระบบอื่น เช่น กรณีการจัดประชุมผ่านวิดีโอทัศน์ทางไกล (VDO Conference) ของกระทรวงมหาดไทย ที่ระบบควบคุมการประชุมยังขาดคุณลักษณะ (feature) สำหรับการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมที่อยู่ ณ ปลายทาง แต่จะมีเฉพาะคุณลักษณะ สำหรับการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมที่อยู่ต้นทางเท่านั้น ซึ่งกรณีนี้ฝ่ายเลขานุการซึ่งอยู่ ณ ปลายทางอาจใช้อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ หรือระบบอื่นใดในการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมที่อยู่ ณ ปลายทางก็ได้ เช่น บันทึกด้วยกล้องวิดีโอหรือเครื่องบันทึกเสียงแบบ MP3 เป็นต้น)

ทั้งนี้ การบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุม โดยระบบควบคุมการประชุมเอง หรือโดยระบบอื่นใด ต้องบันทึกในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความมั่นคงปลอดภัย และด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ เพื่อให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียง และภาพของผู้ร่วมประชุม โดยให้มีเทคโนโลยีหรือมาตรการป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือการแก้ไข เกิดขึ้นกับข้อมูลนั้น เว้นแต่ การรับรอง หรือการบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดง ซึ่งไม่มีผลต่อความหมายของข้อมูลนั้น เพื่อให้สามารถยืนยันได้ว่าได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อมูลตั้งแต่การสร้างจนเสร็จสมบูรณ์ และสามารถแสดงข้อมูลนั้นในภายหลังได้ เช่น การเข้ารหัสข้อมูล เป็นต้น ในกรณีที่มีการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียง และภาพด้วยระบบควบคุมการประชุม ให้มีวิธีการที่เชื่อถือได้ในการระบุตัวตนผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุม การประชุมเพื่อให้สามารถยืนยันได้ว่า ข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ได้ดำเนินการโดยผู้มีสิทธิในการเข้าถึงเท่านั้น โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมเรื่องการระบุตัวตน (Identification) การยืนยันตัวตน (Authentication) การอนุญาตเฉพาะผู้มีสิทธิเข้าถึง (Authorization) และความรับผิดชอบต่อผลของการกระทำ (Accountability)

ส่วนการบันทึกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่เกิดจากระบบควบคุมการประชุม ต้องมีการกำหนด มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการบันทึกข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้สามารถทราบข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น นอกจากนี้ ในการเก็บรักษา ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ต้องใช้วิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัยด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ ดังนี้ 1) เก็บในสื่อ (Media) ที่สามารถรักษาความครบถ้วน ถูกต้อง แท้จริง (Integrity) และระบุตัวบุคคล (Identification) ที่เข้าถึงสื่อดังกล่าวได้ 2) มีระบบการเก็บรักษาความลับของข้อมูลที่จัดเก็บ และกำหนดชั้นความลับ ในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และไม่ให้ทั้งผู้ควบคุมระบบและผู้ดูแลระบบ สามารถแก้ไขข้อมูลที่เก็บรักษาไว้ เช่น การเก็บไว้ใน Centralized Log Server หรือการทำ Data Archiving หรือทำ Data Hashing เป็นต้น เว้นแต่ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้สามารถเข้าถึงข้อมูล

ดังกล่าวได้ เช่น ผู้ตรวจสอบระบบสารสนเทศขององค์กร (IT Auditor) หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น และ 3) ต้องตั้งนาฬิกาของอุปกรณ์บริการทุกชนิดให้ตรงกับเวลาอ้างอิงสากล เพื่อให้ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์มีความถูกต้องและนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง

2. องค์ประกอบพื้นฐานของเครื่องมือและอุปกรณ์ในระบบควบคุมการประชุม

ระบบควบคุมการประชุมอย่างน้อยจะต้องมีองค์ประกอบพื้นฐานของการทำงาน ดังนี้

1) ทำให้ผู้ร่วมประชุมสามารถสื่อสารถึงกันได้ด้วยเสียงหรือทั้งเสียงและภาพโดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม ทั้งประเภทที่ใช้สายและไร้สาย เช่น เครือข่ายโทรศัพท์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในองค์กรหรือแลน (Local Area Network: LAN) เครือข่ายบริการสื่อสารร่วมระบบดิจิทัลหรือไอเอสดีเอ็น (Integrated Services Digital Network: ISDN หรือเครือข่ายแบบ Wide Area Network: WAN) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เครือข่ายไมโครเวฟ เครือข่ายวิทยุโทรคมนาคม เครือข่ายการสื่อสารโดยใช้ดาวเทียม เป็นต้น

2) เชื่อมโยงสถานที่ประชุมตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปเข้าด้วยกัน

3) ทำให้ผู้ร่วมประชุมสามารถสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้สองทาง

4) มีอุปกรณ์นำเข้าข้อมูลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม เช่น โทรศัพท์ กล้องโทรทัศน์ ไมโครโฟน เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโทรสาร เครื่องกราดภาพ เป็นต้น

5) มีอุปกรณ์เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงหรือแปลงสัญญาณเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ ที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม ที่เอื้ออำนวยต่อการรับชมและรับฟังของผู้ร่วมประชุม แล้วแต่กรณี

นอกจากนี้ อาจมีองค์ประกอบพื้นฐานของการทำงานเพิ่มเติม ดังนี้ 1) มีอุปกรณ์แสดงผลข้อมูลที่ถูกส่งมาจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม ให้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ร่วมประชุมสามารถรับรู้ได้ เช่น ลำโพง จอภาพ เครื่องฉายภาพวิดีโอ (video projector) อุปกรณ์แสดงผลที่เป็นเอกสาร (hard copy) เป็นต้น และ 2) กรณีมีการประชุมในห้องประชุม จะต้องมีการติดตั้งวัสดุเพื่อทำหน้าที่ซับเสียงที่เหมาะสมกับสภาพของห้องประชุม เพื่อป้องกันเสียงก้องหรือเสียงสะท้อน

3. การเตรียมความพร้อมของระบบควบคุมการประชุม

การเตรียมความพร้อมของระบบควบคุมการประชุมเป็นการยืนยันว่า จะมีระบบควบคุมการประชุมที่พร้อมใช้งานก่อนที่จะดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนการดำเนินการเพื่อให้มีการใช้ระบบควบคุมเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนจัดการประชุม ถือเป็นหลักฐานสำคัญอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการยืนยันหรือการตรวจสอบว่า ได้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้ การยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรดังกล่าวอาจกระทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ เช่น การจองห้องประชุมหรือระบบควบคุมการประชุมแบบออนไลน์ หรือการจองผ่านวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นแต่เป็นแบบออฟไลน์ เช่น จองผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล) เป็นต้น

ส่วนการจัดให้มีผู้ควบคุมระบบที่สามารถบริหารจัดการระบบ เพื่อตรวจสอบการทำงานและแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร่วมประชุมโดยการเข้าถึงระบบแบบระยะไกล (remote access) ได้ด้วยนั้น ถือเป็นคุณลักษณะสำคัญของระบบควบคุมการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่จะต้องมี เพื่อให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปด้วยความราบรื่น ทั้งนี้ ระบบควบคุมการประชุมจะต้องพร้อมทำงานก่อนการประชุมเสมอ

4. การบริหารจัดการระบบควบคุมการประชุมระหว่างการประชุม

การบริหารจัดการระบบควบคุมการประชุมระหว่างการประชุม โดยให้ประธานในที่ประชุมและ/หรือผู้ควบคุมระบบสามารถตัดสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพ หรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพ หรือหยุดการส่งข้อมูลให้เครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมเครื่องใดเครื่องหนึ่งภายในระบบได้ทันทีนั้น เพื่อให้การประชุมเป็นไปตามความประสงค์ของผู้ร่วมประชุม กล่าวคือ ในบางช่วงหรือบางตอนของการประชุม อาจมีความจำเป็นต้องตัดสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพ หรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพ หรือหยุดการส่งข้อมูลให้เครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมเครื่องใดเครื่องหนึ่ง เช่น การประชุมลับ หรือการให้ผู้ร่วมประชุมพูดหรือแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลหรือเฉพาะราย เป็นต้น ซึ่งรวมทั้งหากมีเหตุจำเป็นหรือมีกรณีฉุกเฉินก็จะต้องสามารถตัดสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพ หรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพ หรือหยุดการส่งข้อมูลให้เครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมเครื่องใดเครื่องหนึ่งได้ด้วยเช่นกัน

5. การกำหนดให้ระบบควบคุมการประชุมสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและเรียบบ่อย

การกำหนดให้ระบบควบคุมการประชุมสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและเรียบบ่อย ด้วยการให้ผู้ร่วมประชุมทุกคนสามารถดูข้อมูลการประชุมที่กำลังนำเสนอในที่ประชุม ผ่านเครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของตนเองได้ตลอดระยะเวลาการประชุมนั้น ถือเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของระบบควบคุมการประชุม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นอย่างยิ่ง เว้นแต่ จะมีการตัดสัญญาณเสียงหรือสัญญาณภาพ หรือทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพ หรือหยุดการส่งข้อมูลให้เครื่องหรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ร่วมประชุมนั้น โดยมีเหตุจำเป็นหรือมีกรณีฉุกเฉิน

6. การตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การกำหนดให้ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้รักษาการ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา อันเกิดจากการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2557 ก็เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพิจารณา ตีความ และวินิจฉัยปัญหา หากเกิดกรณีมีปัญหาจากการปฏิบัติตามประกาศ ซึ่งจะทำให้การพิจารณา ตีความ และวินิจฉัยปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็ว

การประชุมสภาออนไลน์ของต่างประเทศ*

อังกฤษ

22 เมษายน 2563 รัฐสภาอังกฤษเปิดประชุมสภาออนไลน์ครั้งแรกท่ามกลางสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งขณะนั้นอังกฤษมีผู้ป่วยสะสมจำนวนมาก และบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ คือ หนึ่งในผู้ป่วยจำนวนนี้ ในขณะนั้นอังกฤษจะอยู่ในช่วงล็อกดาวน์ อีกทั้งสุขภาพของผู้นำประเทศยังอยู่ในขั้นวิกฤติ แต่สมาชิกรัฐสภา รวมถึงคณะรัฐมนตรีจำเป็นต้องเดินทางทำหน้าที่แก้ไขปัญหามาให้ประชาชนต่อไป

การประชุมสภาออนไลน์ครั้งแรกของอังกฤษ กำหนดให้ ส.ส. จำนวน 50 คนเข้าประชุมแบบรักษา ระยะห่างทางกายภาพในอาคารรัฐสภา ส่วนที่เหลืออีก 120 คนให้ประชุมผ่านโปรแกรม Zoom ซึ่งมีการเชื่อมต่อสัญญาณเข้ากับจอโทรทัศน์ในรัฐสภา เพื่อให้ ส.ส. ทุกคนสามารถพูดคุยปรึกษาหารือ รวมถึงลงมติต่าง ๆ ได้เสมือนเข้าร่วมประชุมปกติ และถ่ายทอดสัญญาณให้ประชาชนรับชมได้ผ่านทางเว็บไซต์ของรัฐสภา โดยในวันนั้น โดมินิก ราบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ผู้ทำหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี และแมตต์ ฮานค็อก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้เข้านั่งในห้องประชุมจริงเพื่อตอบกระทู้ซักถามจาก ส.ส. หลายคนเข้าร่วมประชุมจากที่บ้าน ดัน ลินด์เซย์ ฮอยล์ โฆษกประจำรัฐสภา กล่าวกับผู้สื่อข่าวหลังการประชุมสภาวันนั้นว่า “นี่คือสัญลักษณ์ที่ต้องจดจำ รัฐสภาอังกฤษอยู่มา 700 ปี แต่ก็ต้องปรับวิธีการทำงานไปสู่รูปแบบใหม่ นี่คือการเริ่มต้น ไม่ใช่จุดจบ สิ่งที่เราต้องการคือระบบอันแข็งแกร่งซึ่งก่อสร้างขึ้นจากจุดเปลี่ยนในวันนี้”

จากการประชุมสภาออนไลน์ในช่วงล็อกดาวน์ครั้งแรก จนถึงปัจจุบันซึ่งรัฐบาลอังกฤษประกาศล็อกดาวน์แต่สมาชิกรัฐสภาอังกฤษยังคงเดินทางเปิดประชุมสภาอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาปิดระบบงานของสภา รวมทั้งเปิดให้ ส.ส. สามารถลงมติรับร่างกฎหมายต่าง ๆ ได้ผ่านเว็บไซต์ของรัฐสภา

ญี่ปุ่น

14 เมษายน 2563 รัฐสภาญี่ปุ่นจัดการประชุมสภาแบบรักษาระยะห่างครั้งแรก โดยอนุญาตให้ ส.ส. จำนวน 230 คนจากทั้งหมด 465 คน เข้านั่งแบบที่เว้นที่ในห้องประชุม ส่วน ส.ส. ที่เหลือให้ประชุมผ่านไลน์จากที่บ้าน ในการประชุมดังกล่าว ชินโซ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นได้เสนอร่างงบประมาณฉุกเฉินจำนวน 108 ล้านล้านเยน เพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่เดือดร้อนจากโรคระบาดโควิด-19 ต่อมาในวันที่ 1 พฤษภาคม 2563 คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นจัดการประชุมออนไลน์เต็มรูปแบบครั้งแรก โดยมีเพียงชินโซ อาเบะ นายกรัฐมนตรี และโยชิฮิเดะ ซูงะ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีในขณะนั้น นั่งประชุมในห้องเดียวกันแบบรักษาระยะห่าง ส่วนรัฐมนตรีคนอื่น ๆ ประชุมออนไลน์ผ่านโปรแกรมสไกป์ และสวมหน้ากากอนามัยทุกคน ทั้งนี้

* รัฐสภาควรหยุดประชุมหรือไม่? ชวนดูวิธีการทำงานของสภาต่างประเทศในช่วงโรคระบาด สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://prachatai.com/journal/2021/01/91170>

คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นลงมติให้จัดการประชุมทุกวันอังคารและวันศุกร์ตามกำหนดการเดิมทุกอย่าง เพียงแต่เปลี่ยนรูปแบบมาใช้ช่องทางออนไลน์แทน

รัฐธรรมนูญญี่ปุ่นกำหนดให้ ส.ส. จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ต้องเข้าร่วมประชุมสภา ทำให้สามารถจัดการประชุมแบบรักษาระยะห่าง รวมถึงนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ ส.ส. ที่เหลือประชุมทางไกลได้ แต่เมื่อถึงกำหนดลงมติเห็นชอบกฎหมาย ส.ส. จำนวน 465 คน และ ส.ว. อีก 245 คน ต้องเข้าร่วมประชุมเพื่อลงมติทุกคน แต่ในช่วงที่เกิดโรคระบาดนี้สมาชิกรัฐสภาหลายคนไม่สะดวกเข้าร่วมประชุมเพื่อลงมติได้ เช่น ยาซุฮิโกะ ฟุนาโงะ ส.ส. พรรคร่วมฝ่ายค้านวัย 62 ปี ที่ป่วยเป็นโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง หรือมิทสึรุ อุระตะ คณะกรรมการจังหวัดไซตามะที่ป่วยเป็นโรคกล้ามเนื้อเสื่อม บุคคลเหล่านี้จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่อาจติดเชื้อโควิด-19 ได้ง่าย ซึ่ง ส.ส. พรรคฝ่ายค้านและคณะกรรมการบริหารในหลายจังหวัดของญี่ปุ่นได้ออกมาเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายนี้ เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาทุกคนสามารถลงมติเห็นชอบกฎหมายผ่านการประชุมออนไลน์ได้ ทั้งยังช่วยคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตให้แก่สมาชิกรัฐสภาทุกคนอีกด้วย ซึ่งข้อเสนอนี้ได้รับการอนุมัติให้ทำได้เฉพาะการประชุมของคณะกรรมการจังหวัด และคณะทำงานย่อยอื่น ๆ เท่านั้น ส่วนการลงมติเพื่อออกกฎหมายในระดับประเทศเห็นควรให้ยึดถือรูปแบบการลงมติดังเดิม ถึงแม้จะมีข้อถกเถียงเรื่องรูปแบบและข้อกำหนดการประชุมสภา แต่รัฐสภาญี่ปุ่นยังคงเดินทางมาทำงานแบบรักษาระยะห่างอย่างต่อเนื่อง

ออสเตรเลีย

24 สิงหาคม 2563 รัฐสภากลางของออสเตรเลียเปิดประชุมวิสามัญเต็มรูปแบบโดยใช้ช่องทางออนไลน์เป็นครั้งแรก หลังจากพักการประชุมนาน 9 สัปดาห์ โดยอนุญาตให้ ส.ส. ที่เดินทางมาประชุม ณ อาคารรัฐสภาในกรุงแคนเบอร์ราไม่ได้เนื่องจากนโยบายห้ามเดินทางข้ามรัฐ รวมถึง ส.ส. ที่มีปัญหาสุขภาพ สามารถเข้าร่วมประชุมสภาผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ของทางการได้ ซึ่งการประชุมสภาครั้งนี้ถือเป็นการประชุมทางไกลครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของออสเตรเลีย

ส.ส. ที่ประสงค์เข้าร่วมการประชุมออนไลน์จะได้รับลิงก์เข้าร่วมเป็นรายบุคคล และต้องปฏิบัติตามระเบียบของที่ประชุมอย่างเคร่งครัด โดยต้องแต่งตัวสุภาพตามระเบียบการประชุมปกติ ต้องประดับสัญลักษณ์พรรคการเมือง รวมถึงป้ายระบุชื่อและตำแหน่งให้เห็นเด่นชัดตลอดการประชุม และไม่สามารถไหวทลงคะแนนใด ๆ ได้ตามข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้การลงคะแนนมีผลต่อเมื่อ ส.ส. เข้าร่วมในสถานที่ประชุมจริงเท่านั้น แต่ ส.ส. ที่ประชุมออนไลน์ยังสามารถปรึกษาหารือหรือซักถามบุคคลอื่นในที่ประชุมได้ตามปกติ

เมื่อ พ.ศ. 2552 รัฐสภาออสเตรเลียเคยสำรวจความเห็นของสมาชิกรัฐสภาเกี่ยวกับการเดินทางเข้ามาประชุมที่กรุงแคนเบอร์รา และพบว่าสมาชิกระหว่าง 5-10% รู้สึกเหน็ดเหนื่อยกับการเดินทางและการปรับเวลาเนื่องจากออสเตรเลียเป็นประเทศใหญ่ที่มี 3 เขตเวลา การเดินทางข้ามเขตเวลาบ่อย ๆ จึงส่งผลเสียต่อสุขภาพ นอกจากนี้ แครโรลิน อีแวนส์ ศาสตราจารย์จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าการเดินทางข้ามรัฐและเขตเวลาเป็นประจำ ส่งผลให้ผู้หญิงในรัฐสภาออสเตรเลียมีส่วนน้อยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น

แคนาดา

แคนาดาเป็นอีกหนึ่งประเทศที่จัดประชุมสภาออนไลน์ โดยเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2563 สมาชิกรัฐสภาแคนาดาทุกคนทดลองประชุมทางไกลร่วมกันผ่านโปรแกรม Zoom เป็นครั้งแรก เพราะมี ส.ส. และ ส.ว. มากกว่า 300 คนไม่สามารถรวมตัวกัน ณ อาคารรัฐสภา ตามระเบียบป้องกันโรคระบาดโควิด-19 แต่รัฐสภาแคนาดาจำเป็นต้องทำงานเพื่อให้ประเทศผ่านพ้นวิกฤติไปได้ จึงทดลองประชุมสภาในรูปแบบนิวนอร์มัลโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย แน่นอนว่า สมาชิกรัฐสภาแต่ละคนมีความสามารถด้านเทคโนโลยีแตกต่างกัน ทำให้เกิดปัญหาทางเทคนิคหลายอย่างตามมา เช่น ขาดการเชื่อมต่อเพราะสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ดี มีการกดออกจากห้องประชุม หรือลิมิตไทม์ ทำให้มีเสียงรบกวนจากคนในบ้าน หรือสัตว์เลี้ยงดังเข้ามาในที่ประชุม แต่การประชุมก็ผ่านพ้นไปด้วยดี โดยมีสมาชิกรัฐสภาจำนวน 280 คนจากทั้งหมด 338 คนเข้าร่วม

แม้หลายฝ่ายแสดงความกังวลว่าการใช้ Zoom ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจากจีนเป็นสื่อกลางการประชุมระดับประเทศจะเสี่ยงต่อความมั่นคงทางไซเบอร์ แต่แอนโทนี โรตา โฆษกรัฐสภาของแคนาดากล่าวว่า Zoom ที่รัฐสภาใช้เป็นแพลตฟอร์มเชิงพาณิชย์ที่แตกต่างจากแพลตฟอร์มฟรีที่ใช้กันอยู่ทั่วไป จึงมั่นใจเรื่องระบบความปลอดภัย อีกทั้งเนื้อหาการประชุมสภาก็ไม่มียังอะไรที่เป็นความลับ จึงยืนยันที่จะจัดการประชุมสภาผ่าน Zoom พร้อมเปิดให้ประชาชนดูการประชุมย้อนหลังได้ในเว็บไซต์รัฐสภา

รัฐสภาแคนาดาจัดการประชุมสภาออนไลน์เต็มรูปแบบสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เพื่อซักถามและปรึกษาหารือเกี่ยวกับกฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ส่วนการประชุมจริงที่อาคารรัฐสภาในกรุงออตตาวาจะจัดขึ้นทุกวันพุธ โดยให้ตัวแทนพรรคการเมืองแบ่งกลุ่มเข้าร่วมประชุมแบบรักษาระยะห่าง เพื่อให้สามารถออกกฎหมายฉุกเฉินสำหรับบริหารประเทศในช่วงโรคระบาดได้

สิงคโปร์

วันที่ 4 มกราคม 2564 รัฐสภาสิงคโปร์เดินทางจัดการประชุมสภาออนไลน์ครั้งแรก โดยถ่ายทอดสดผ่านช่องยูทูปของกระทรวงการสื่อสารและข้อมูลสื่อสารแห่งสิงคโปร์ พร้อมมีซับไตเติลภาษาอังกฤษขึ้นให้อ่านแทนการใช้ล่ามภาษามือ และจะจัดเก็บวิดีโอถ่ายทอดสดไว้นาน 6 เดือน

คณะรัฐมนตรีสิงคโปร์เสนอให้ถ่ายทอดสดการประชุมสภาแบบเต็มรูปแบบผ่านยูทูปตั้งแต่เดือนกันยายนปีที่แล้ว แต่ ส.ส. ฝ่ายค้านคัดค้านเนื่องจากเห็นว่ามีช่องทางอื่นที่ประชาชนสามารถรับชมการประชุมสภาได้อยู่แล้ว แต่ท้ายที่สุด คณะรัฐมนตรีก็สามารถผลักดันให้ประชาชนมีช่องทางการรับชมการประชุมสภาได้เพิ่มเติม นอกเหนือจากการดูผ่านเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์ช่อง CNA

เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2563 รัฐสภาสิงคโปร์มีมติให้จัดการประชุมสภาโดยรักษาระยะห่างทางกายภาพให้สมาชิกรัฐสภาเข้าประชุมโดยนั่งห่างกันอย่างน้อยวัน 1 ที่ และอนุญาตให้ขึ้นไปนั่งบนชั้น 2 ของห้องประชุมได้นอกจากนี้ สมาชิกรัฐสภาทั้งหมดต้องใช้ทางเข้าออกคนละทาง รวมถึงแบ่งกลุ่มการประชุมย่อยหลายกลุ่มเพื่อลดความแออัดภายในอาคาร มาตรการนี้ยังคงบังคับใช้ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้โรคโควิด-19 จะระบาดหนัก แต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของรัฐบาลสิงคโปร์

การประชุมสภาทางไกลไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้นเพราะโรคระบาดโควิด-19 แต่ใน พ.ศ. 2554 รัฐสภาเป็นอนุญาติให้ ส.ส. และ ส.ว. ลงมติทางไกลได้โดยไม่ต้องเข้าร่วมประชุมที่รัฐสภา ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าเจ็บป่วยจนไม่สามารถเดินทางได้ หรือลาเลี้ยงบุตร ส่วนบราซิลเป็นประเทศแรก ๆ ที่นำเทคโนโลยีประชุมทางไกลมาใช้ในการประชุมสภา เนื่องจากประเทศมีขนาดใหญ่ ทำให้มี ส.ส. มากกว่า 500 คน จึงไม่สะดวกต่อการเดินทางเข้ามาประชุมในเมืองหลวง นอกเหนือจากประเทศเหล่านี้ ยังมีอีกหลายประเทศทั่วโลกที่มาตรการล็อกดาวน์หรือรักษาระยะห่างไม่ใช่อุปสรรคต่อการทำงานของรัฐสภา เพราะนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย หรือจัดรูปแบบการประชุมให้สอดคล้องกับหลักการป้องกันโรค เช่น นิวซีแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี ฟินแลนด์ ลัตเวีย จอร์เจีย แอฟริกาใต้ หรือแม้แต่เกาหลีใต้และสหรัฐอเมริกาที่สามารถจัดการเลือกตั้งท่ามกลางสถานการณ์โรคระบาดได้อย่างสำเร็จลุล่วง แสดงให้เห็นว่าโรคระบาดไม่ใช่อุปสรรคร้ายแรงต่อความก้าวหน้าของระบอบประชาธิปไตย และที่สำคัญยังเป็นกลไก ออกกฎหมายสำคัญ ๆ การสะท้อนข้อเรียกร้อง ความเดือนร้อนของประชาชนไปพร้อมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลในช่วงเวลานี้

ที่มา :

As the first 'remote' sitting starts in Canberra, virtual parliaments should be the new

norm <https://www.abc.net.au/news/2020-08-24/australia-virtual-parliament-sitting-new-norm-covid-bandaid/12588432>

Coronavirus: Britain's parliament goes online <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/britains-zoom-parliament-coronavirus-covid19-united-kingdom-pmqs/>

COVID-19 Canada holds its first 'virtual' parliament meeting <https://www.rcinet.ca/en/2020/04/29/covid-19-canada-holds-its-first-virtual-parliament-meeting/>

COVID-19: Parliament implements social distancing measures at sittings <https://sg.news.yahoo.com/covid-19-parliament-implements-social-distancing-measures-at-sittings-072528481.html>

Diet plenary session attendance cut for first time amid virus crisis <https://www.japantimes.co.jp/news/2020/04/14/national/diet-session-coronavirus/>

Diet Seen Starting 2021 Ordinary Session on Jan. 18 <https://www.nippon.com/en/news/yjj2020120300906/>

FOCUS: Push for remote parliamentary sessions faces constitutional hurdle <https://english.kyodonews.net/news/2020/08/b9d56943bf97-focus-push-for-remote-diet-sessions-faces-constitutional-hurdle.html>

GOV.UK Coronavirus (COVID-19) in the UK <https://coronavirus.data.gov.uk/details/cases?areaType=nation&areaName=England>

Japan finally decided to hold a virtual cabinet meeting as a coronavirus
precaution[https://qz.com/1849256/japan-cabinet-finally-holds-first-virtual-meeting-
during-coronavirus/](https://qz.com/1849256/japan-cabinet-finally-holds-first-virtual-meeting-during-coronavirus/)

Singapore to start livestreaming Parliament sessions on Jan 4[https://www.channelnewsasia.
com/news/singapore/livestream-sessions-parliament-commence-mci-13889474](https://www.channelnewsasia.com/news/singapore/livestream-sessions-parliament-commence-mci-13889474)

วิธีการประชุมสภาในต่างประเทศ*

ประเทศฝรั่งเศส

1. การประชุมสภาผู้แทนราษฎรในสถานการณ์ปกติ

การประชุมสภาผู้แทนราษฎรในประเทศฝรั่งเศส ถูกควบคุมโดย รัฐธรรมนูญฉบับ 4 ตุลาคม 2501 และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

1.1 ผู้ควบคุมการประชุมสภา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร (President de (Assemblée nationale) มีอำนาจในการเปิดประชุม ควบคุมการอภิปราย ตรวจสอบการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับและรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม มีอำนาจตลอดการประชุมในการพักประชุมหรือเลิกประชุมตามที่เห็นว่าจำเป็น ทั้งนี้ ประธานจะต้องเป็นกลาง ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินการประชุม 2 ประการ คือ เป็นไปตามข้อบังคับและการรับฟังทุกความคิดเห็น

1.2 การอภิปราย

ประธานจะเป็นผู้สังเกตว่าสมาชิกทำตามข้อบังคับหรือไม่ และคอยควบคุมให้เป็นไปตามข้อบังคับ สมาชิกจะอภิปรายได้ต่อเมื่อขออนุญาตจากประธานและได้รับอนุญาตให้พูด กรณีพิเศษสามารถอภิปรายได้เป็นเวลาสองนาทีโดยไม่ต้องได้รับอนุญาต สมาชิกที่ต้องการเข้าร่วมการอภิปรายต้องลงชื่อต่อประธานที่มีอำนาจในการจัดลำดับการอภิปราย ทั้งนี้ ในการอภิปรายสมาชิกจะต้องพูดจากที่นั่งของตนหรือเวทีหน้าบัลลังก์ ประธานอาจขอให้สมาชิกสรุปเมื่อเห็นว่าที่ประชุมได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอแล้วหรืออนุญาตให้สมาชิกอภิปรายเกินเวลาที่สมาชิกได้รับหากประธานเห็นว่ามิได้ประโยชน์ต่อการอภิปราย นอกจากนั้น สมาชิกจะต้องไม่อภิปรายนอกประเด็น ประธานมีอำนาจในการสั่งให้หยุดอภิปรายหากสมาชิกอภิปรายนอกประเด็น สมาชิกอภิปรายโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือยังอภิปรายต่อหลังจากที่ประธานขอให้สรุปแล้ว

1.3 การลงมติ

การลงมติเลือกได้สามแบบ คือ เห็นชอบ ไม่เห็นชอบ และงดออกเสียง กรณีปกติใช้คะแนนเสียงข้างมาก ของจำนวนสมาชิกที่ออกเสียง ยกเว้นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เป็นพิเศษ โดยประธานเป็นผู้ประกาศผลการลงมติ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับสภาผู้แทนราษฎรสามารถลงมติได้ไม่ว่าองค์ประชุมจะมีจำนวนเท่าใด ยกเว้นกรณีที่ประธานกลุ่มการเมืองในสภาขอให้รับรององค์ประชุมก่อนการลงมติ จะต้องสมาชิกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง อยู่ในห้องประชุม หากองค์ประชุมไม่ครบ ประธานจะพักการประชุม 15 นาที หลังจากนั้นสามารถลงมติได้ แม้องค์ประชุมจะไม่ครบ

วิธีการลงมติ มีดังนี้

- 1) การยกมือ หรือการลุกและนั่งในกรณีผลการลงมติโดยการยกมือเป็นที่สงสัย

* อรรถพันธ์ เวงศักดิ์ นิตกรปฏิบัติการ กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ 1 สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2) การลงคะแนนเสียงปกติโดยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ (กดปุ่มเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบบนโต๊ะที่นั่งลักษณะเดียวกับประเทศไทย หรือใช้บัตรลงคะแนนหากระบบขัดข้อง) ซึ่งเป็นไปตามอำนาจตัดสินใจของประธาน หรือตามคำขอของรัฐบาลหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องหรือประธานกลุ่มการเมืองในสภานอกจากนั้น La Conference des présidents¹ สามารถกำหนดให้ลงมติโดยวิธีนี้ได้หากเห็นว่าเป็นการลงมติในร่างพระราชบัญญัติที่มีความสำคัญ สมาชิกสามารถลงมติแทนสมาชิกอื่นได้เพียงคนเดียวเท่านั้น เมื่อปิดลงมติจะมีการประกาศผลบนจอในห้องประชุมและผลการลงมติจะถูกตีพิมพ์ใน Journal Officiel (วารสารของทางการประเทศฝรั่งเศส ลักษณะเดียวกับราชกิจจานุเบกษาของประเทศไทย)

3) การลงคะแนนเสียงแบบเปิดเผยหน้าบัลลังก์ ใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

- รัฐธรรมนูญกำหนดให้ใช้เสียงข้างมากแบบพิเศษ เช่น มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร หรือเสียงข้างมากสามในห้า

- การลงมติต่อการแถลงนโยบายทั่วไปของรัฐบาล (ใช้เสียงข้างมากธรรมดา) ตามมาตรา 49 วรรค 1 ของรัฐธรรมนูญ การลงมติผู้ต้ออภิปรายไม่ไว้วางใจที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา 49 วรรค 2 ของรัฐธรรมนูญ และการลงมติผู้ต้ออภิปรายไม่ไว้วางใจที่เสนอภายหลังจากนายกรัฐมนตรีเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการเงินหรือเกี่ยวกับการเงินที่เกี่ยวข้องกับระบบสวัสดิการ ตามมาตรา 49 วรรค 3 ของรัฐธรรมนูญ (ใช้เสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร โดยนับเฉพาะผู้ที่ออกเสียงเห็นชอบเท่านั้น)

- การลงมติต่อการแถลงนโยบายของรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ ตามมาตรา 50-1 ของรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดการลงมติล่าช้า La Conference des presidents สามารถดำเนินการลงมติในห้องข้างเคียงกับห้องประชุมและสามารถจัดตั้งหลายหน่วยลงคะแนนเสียงได้ สมาชิกลงคะแนนเสียงโดยใช้บัตรลงคะแนนเสียงที่ระบุชื่อสมาชิกและมติดนเลือก มีระยะเวลาการลงมติ 30 นาที เมื่อปิดการลงมติแล้วจะประกาศผลทันทีและมีการอภิปรายของสมาชิกต่อจุดยืนของตน ผลการลงมติจะตีพิมพ์ใน Journal Officiel

4) การลงมติลับหน้าบัลลังก์ ใช้ในการเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎร

2. ความเปลี่ยนแปลงในช่วงสถานการณ์โควิด-19

ในช่วงที่มีมาตรการล็อกดาวน์ในปี 2563 สภาผู้แทนราษฎรได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยการพิจารณาเฉพาะร่างกฎหมายที่เร่งด่วนและมีความสำคัญกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลเท่านั้น และมีการจำกัดจำนวนผู้เข้าห้องประชุมซึ่งขึ้นอยู่กับว่าเป็นระเบียบวาระใด เช่น ผู้ตั้งกระทู้ถาม ตัวแทนจากรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนของ

¹ หมายถึง ที่ประชุมบรรดาประธาน ตามข้อบังคับข้อ 47 ประกอบด้วย ประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการสามัญ ผู้รายงานประจำคณะกรรมการกิจการสังคมและคณะกรรมการการเงิน เศรษฐกิจทั่วไปและแผน ประธานคณะกรรมการกิจการสหภาพยุโรป และประธานกลุ่มการเมืองในสภา ประธานคณะกรรมการวิสามัญและคณะกรรมการเกี่ยวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันของสมาชิกอาจเข้าร่วมประชุมเมื่อมีคำขอ และรัฐบาลก็สามารถส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมได้ มีหน้าที่ในการจัดประชุมลับแต่ละครั้ง เพื่อกำหนดระเบียบวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร สำหรับสัปดาห์ที่กำลังประชุมและสามสัปดาห์ถัดไป

กลุ่มการเมืองในสภาในช่วงกระทู้ถาม หรือเฉพาะประธานกลุ่มการเมืองในสภาและสมาชิกอีกสองคนต่อกลุ่มการเมืองในสภาเท่านั้นในช่วงพิจารณาร่างกฎหมาย

เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2564 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบร่างข้อบังคับฯ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสภาผู้แทนราษฎรในช่วงเวลาวิกฤติ โดยเพิ่มเติมข้อ 49-1B ที่ให้อำนาจ La Conference des presidents ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเข้าร่วมการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการลงมติดังกล่าวด้วยวิธีการทำงานทางไกล ในสถานการณ์พิเศษที่จะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎร โดยการลงมติทางไกลจะทำได้เฉพาะการลงมติรับร่างกฎหมายทั้งฉบับ การลงมติในการแถลงของรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้มีการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ การลงมติทางไกลไม่สามารถทำได้ในการลงมติการแก้ไขร่างกฎหมายและการลงมติเห็นชอบรายมาตราในร่างกฎหมาย นอกจากนั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังสามารถเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎรทางวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ได้ด้วย อย่างไรก็ตาม การแก้ไขข้อบังคับนี้เป็นการเสนอระบบแบบ Hybrid เท่านั้น กล่าวคือนำมาปรับใช้สำหรับสมาชิกที่มีความจำเป็นต้องทำงานทางไกล แต่สมาชิกอื่นที่ไม่มีความจำเป็นต้องเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎรในห้องประชุมอยู่ อย่างไรก็ตาม การแก้ไขข้อบังคับนี้ยังไม่มีผลบังคับใช้เนื่องจากอยู่ในระหว่างการพิจารณาของตุลาการรัฐธรรมนูญ

ประเทศอังกฤษ

1. การประชุมสภาผู้แทนราษฎรในสถานการณ์ปกติ

การประชุมสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทย (House of Commons) จะยึดถือตามกฎหมายจารีตประเพณีที่พัฒนามาตลอดหลายร้อยปีและข้อบังคับเป็นลายลักษณ์อักษร (Standing Orders)

1.1 ผู้ควบคุมการประชุมสภา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร (Speaker) เป็นผู้ควบคุมการอภิปรายให้เป็นไปตามกฎ ตัดสินว่าใครจะได้อภิปราย การแก้ไขร่างกฎหมายใดจะได้รับเลือก ดังนั้น ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นกลาง เมื่อได้รับเลือกให้เป็นประธานแล้วจะต้องลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ ไม่สามารถลงมติได้ ยกเว้นในสถานการณ์ที่จำนวนเสียงเห็นชอบกับไม่เห็นชอบเท่ากัน เมื่อเกิดความวุ่นวายในที่ประชุมประธานจะเตือนว่า "Order" เพื่อขอให้ที่ประชุมอยู่ในความสงบเรียบร้อย

1.2 การอภิปราย

สมาชิกที่ประสงค์จะร่วมการอภิปรายในกรณีทั่วไปจะต้องเขียนคำขอไปยัง Speaker ล่วงหน้าหรือในระหว่างการประชุม สามารถยื่นคำขอที่หน้าบัลลังก์ หรือแสดงความประสงค์ให้ Speaker สังเกตเห็นได้จากที่นั่งของตน เมื่อยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วสมาชิกผู้ยื่นคำขอจะต้องอยู่ในห้องประชุมในระเบียบวาระดังกล่าวตั้งแต่เริ่มต้นการอภิปราย และจะต้องอยู่ในห้องประชุมเกือบตลอดระเบียบวาระนั้น สมาชิกใดต้องการสิทธิในการอภิปรายในหัวข้อนั้นจะต้องเข้าห้องประชุมตั้งแต่การกล่าวเปิดอภิปรายเรื่องดังกล่าว นอกจากนั้นแล้ว หลังจากที่สมาชิกอภิปรายจบจะต้องอยู่ในห้องประชุมต่อจนจบการอภิปรายของสมาชิกอื่นอีกสองคน และจะต้องกลับเข้าห้องประชุมเพื่อฟังการอภิปรายสรุปหัวข้อดังกล่าว ในการพิจารณาร่างกฎหมาย

วาระที่สองและสาม ผู้ที่ต้องการจะอภิปรายต้องส่งคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าเช่นกัน ในกรณีที่สมาชิกใดต้องการแทรกการอภิปรายของสมาชิกอื่นที่กำลังพูดอยู่ จะต้องได้รับอนุญาตจากสมาชิคนั้น โดยจะต้องอภิปรายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่สมาชิคนั้นพูดอยู่ก่อน และจะต้องระวังไม่ให้การแทรกของตนตัดโอกาสการอภิปรายของสมาชิกอื่น

1.3 การลงมติ

จะต้องมีจำนวนสมาชิก 40 คนในห้องประชุมจึงจะเป็นองค์ประชุมและสามารถลงมติได้ แต่หากไม่ครบองค์ประชุม ญัตติหรือกิจการใด ๆ ที่ต้องลงมตินั้นจะถูกเลื่อนไปวันอื่น ทั้งนี้ก่อนลงมติจะมีระบบกระดิ่งเตือนในอาคารเรียกให้สมาชิกที่อยู่นอกห้องประชุมเข้าห้องประชุมเพื่อลงมติ

วิธีการลงมติที่เกิดบ่อยที่สุดเรียกว่า Division ห้องประชุมจะมีทางออกสองทางออกนำไปสู่โถงทางเดินข้างห้องประชุมฝั่งซ้ายและขวา (Lobbies) ฝั่งขวาสำหรับลงมติเห็นชอบ ฝั่งซ้ายสำหรับลงมติไม่เห็นชอบ ในเบื้องต้นประธานจะแจ้งคำถามที่ต้องลงมติ และถามว่า “As many as are of that opinion say aye. (ผู้ใดเห็นชอบให้พูด Aye)” สมาชิกที่เห็นชอบจะตะโกน Aye จากนั้น Speaker ถามมติผู้ไม่เห็นชอบว่า “of the Contrary no. (ผู้ใดไม่เห็นชอบให้พูด No)” สมาชิกที่ไม่เห็นชอบจะตะโกน No หากไม่สามารถชี้ผลลงมติได้ จากจำนวนเสียงที่ได้ยิน Speaker จะใช้วิธีลงมติแบบ Division โดยพูดว่า Division! Clear the lobby! เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมประตูจะกดปุ่มกระดิ่งให้สัญญาณ สมาชิกมีเวลา 8 นาทีในการเดินออกไปยังโถงทางเดินข้างห้องประชุมฝั่งที่ตนต้องการลงมติ ในส่วนของผู้ที่ประสงค์จะออกเสียงทำได้โดยการนั่งอยู่กับที่ในห้องประชุม สมาชิกเปลี่ยนแปลงมติได้ด้วยการย้ายฝั่งโถงทางเดินข้างห้องประชุม หากสมาชิกเดินไปในฝั่งที่ตนลงมติไม่ทัน ภายใน 8 นาที ประตูจะถูกปิดและหมดสิทธิลงมติ จากนั้นจะมีการนับคะแนนคนในแต่ละฝั่งโดยผู้ที่เรียกว่า Tellers ที่หน้าประตูตอนที่สมาชิกเดินเข้าสู่โถงทางเดินข้างห้องประชุม จากนั้นจะรวมคะแนนเสียงมารายงานต่อหน้าห้องประชุม เพื่อให้ Speaker ประกาศผลการลงมติดังเป็นทางการ ว่า The ayes have it. (เสียงข้างมากเห็นชอบ) หรือ The noes have it. (เสียงข้างมากไม่เห็นชอบ) ผลการลงมติจะตีพิมพ์ใน House of Commons Hansard (เอกสารตีพิมพ์กิจการต่าง ๆ เกี่ยวกับการประชุมของสภา)

อีกวิธีหนึ่งคือ Deferred Division ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อที่ประชุมต้องลงมติแบบ Division ภายหลังจาก 22 นาฬิกา การลงมติจึงถูกเลื่อนไปลงมติกันในวันอื่น ซึ่งโดยปกติจะจัดขึ้นในวันพุธ ระหว่าง 11 นาฬิกา 30 นาที และ 14 นาฬิกา สมาชิกจะลงชื่อและเลือกมติของตนในกระดาษสีชมพูที่มีรายการญัตติ การลงมติจัดขึ้นในโถงทางเดินข้างห้องประชุม (Lobbies) อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติวิธีนี้เกิดขึ้นน้อยและใช้ได้เฉพาะบางญัตติเท่านั้น ได้แก่ เกี่ยวกับการออกกฎหมายลำดับรอง (Statutory instrument) และเกี่ยวกับสหภาพยุโรป

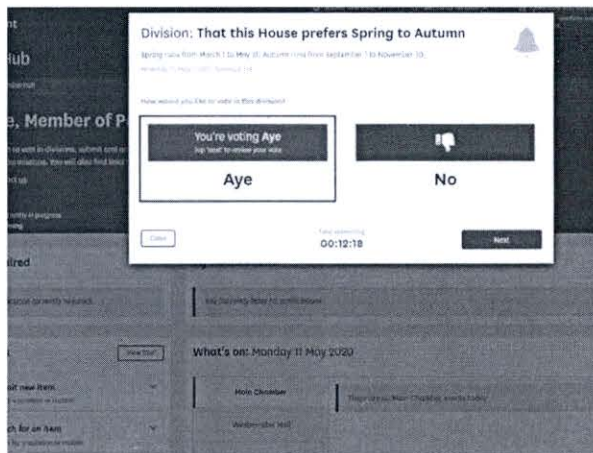
ทั้งนี้ การลงมติโดยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์เคยถูกนำเสนอแต่สมาชิกไม่เห็นด้วย House of Commons ของประเทศอังกฤษจึงเลือกที่จะรักษาประเพณีการลงมติแบบ Division ไว้

2. ความเปลี่ยนแปลงในช่วงสถานการณ์โควิด-19

House of Commons ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชุมและการลงมติในช่วงมาตรการล็อกดาวน์เมื่อปี 2563 โดยใช้ระบบ Hybrid กล่าวคือ อนุญาตให้มีการเข้าร่วมประชุมสภาผ่านวิดีโอลิงค์ หรือเข้าไป

ห้องประชุมก็ได้ โดยผู้ที่ต้องการประชุมผ่านวิดีโอลิงค์จะต้องผ่านการลงทะเบียนล่วงหน้าเพื่อให้ตนเองปรากฏอยู่ในรายชื่อผู้มีสิทธิอภิปราย ยกตัวอย่างเช่น การตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรีจะต้องลงทะเบียนคำถามของตนผ่านระบบออนไลน์ที่ชื่อว่า MemberHub เพื่อให้ระบบจัดลำดับกระทู้ถาม ในส่วนการอภิปรายในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ สมาชิกจะต้องลงทะเบียนต่อ Speaker's Office (สำนักงานที่มีหน้าที่ดูแลงานของประธานสภาผู้แทนราษฎร) ตามตารางเวลาที่กำหนด ในการเสนอแก้ไขหรือเพิ่มเติมมาตราในร่างพระราชบัญญัติ สมาชิกจะต้องส่งอีเมลไปยัง Public Bit Office (สำนักงานที่มีหน้าที่ดูแลร่างกฎหมาย) เพื่อจัดลำดับการอภิปราย

นอกจากนั้นการลงมติก็สามารถทำผ่านระบบทางไกลได้โดยผ่านระบบ MemberHub เช่นกัน โดยก่อนการลงมติ สมาชิกจะได้รับการแจ้งเตือนผ่านอีเมลและข้อความทางโทรศัพท์ เมื่อเปิดการลงมติแล้ว สมาชิกมีเวลาในการลงมติ 15 นาที เมื่อลงมติเสร็จ Speaker จะประกาศผลการลงมติในห้องประชุม อย่างไรก็ตามในเดือนมิถุนายน 2563 มีการเปลี่ยนมาใช้ระบบ Pass-Reader Voting System หมายถึงวิธีการลงมติผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เรียกว่าเครื่อง Pass-Reader ซึ่งตั้งอยู่จำนวนสองเครื่องอยู่ที่โถงทางเดินข้างห้องประชุม (Lobbies) แต่ละฝั่ง ทำให้สมาชิกจำนวนสี่คนสามารถลงมติพร้อมกันได้โดยยังคงดำเนินการตามมาตรการรักษาระยะห่าง เมื่อการลงมติเริ่มขึ้นสมาชิกจะเดินไปต่อแถวที่สั้นที่สุดเพื่อลงมติที่เครื่อง Pass-Reader จากนั้น Tellers ซึ่งประจำอยู่ฝั่งละสองคนจะนำผลการลงมติไปประกาศในห้องประชุมสภา

การลงมติในระบบ MemberHub

เครื่อง Pass-Reader ที่ติดตั้งอยู่ที่โถงทางเดินข้างห้องประชุม

ประเทศแคนาดา

1. การประชุมสภาผู้แทนราษฎรในสถานการณ์ปกติ

การประชุมสภาผู้แทนราษฎรของประเทศแคนาดา (House of Commons) ถูกควบคุมโดยรัฐธรรมนูญฉบับ 2510 (Constitution Act, 1867) ข้อบังคับเป็นลายลักษณ์อักษร (Standing Orders) แนวปฏิบัติจารีตประเพณีที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ไม่ได้อยู่ใน Standing Orders และแนวทางการตัดสินใจเพิ่มเติมของประธาน

1.1 ผู้ควบคุมการประชุมสภา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร (Speaker) มีอำนาจในการควบคุมความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม โดยดูแลให้เป็นไปตามข้อบังคับและแนวปฏิบัติของสภา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการควบคุมการอภิปรายให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย แก่ไขสถานการณ์ไม่สงบในห้องประชุม มีอำนาจในการจัดลำดับการอภิปรายของสมาชิก เพื่อประโยชน์ในการรักษาบรรยากาศการอภิปราย

1.2 การอภิปราย

ข้อบังคับไม่ได้กำหนดวิธีเกี่ยวกับการจัดลำดับการอภิปรายไว้ ประธานจะตัดสินโดยอิงตามแนวปฏิบัติที่ผ่านมา ข้อบังคับเพียงกำหนดไว้ว่าสมาชิกที่ต้องการอภิปรายสามารถแสดงออกได้โดยการลุกขึ้นจากที่นั่งของตน ผู้ที่ประธานเห็นก่อนจะได้รับสิทธิในการอภิปราย หรือประธานสามารถดูตามลำดับที่จัดในรายการจากผู้ประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน สมาชิกสามารถพูดได้ไม่เกินหนึ่งครั้งต่อหนึ่งญัตติ ยกเว้นผู้ที่เสนอญัตติมีสิทธิในการอภิปรายเปิดญัตติและปิดญัตติ สมาชิกจะต้องรักษามารยาทในการอภิปราย โดยต้องยืนในที่นั่งของตนในขณะที่พูด แม้ข้อบังคับจะมีได้ห้ามไว้ แต่แนวปฏิบัติห้ามมิให้สมาชิกอ่านร่างอภิปรายที่เตรียมไว้ก่อนหน้า สมาชิกมีสิทธิอ่านข้อความจากหนังสือพิมพ์ หนังสือ หรือเอกสารอื่นใดได้ ในระหว่างที่สมาชิกอื่นกำลังอภิปราย สมาชิกที่เหลือจะแทรกไม่ได้ยกเว้นการถามเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ของสมาชิกและการรักษาความสงบเรียบร้อย และในกรณีที่ต้องการถามระหว่างที่สมาชิกอื่นกำลังอภิปรายอยู่ ผู้ถามจะต้องได้รับอนุญาตจากสมาชิกที่กำลังอภิปรายก่อน อย่างไรก็ตามสมาชิกนั้นไม่มีหน้าที่ต้องตอบคำถาม

1.3 การลงมติ

เมื่อจะมีการลงมติ ประธานจะถามต่อที่ประชุมว่า ที่ประชุมพร้อมลงมติหรือไม่ หากไม่มีผู้ใดค้าน ประธานจะถือว่าการอภิปรายจบลงแล้วและเข้าสู่ช่วงการลงมติ การลงมติมีหลายรูปแบบ ได้แก่

1) การลงมติแบบ On Division หากสมาชิกใดไม่ต้องการให้ญัตติผ่านการเห็นชอบอย่างเป็นทางการให้พูดว่า “On Division” หลังจากที่ประธานถามว่าที่ประชุมเห็นชอบหรือไม่ หลังจากนั้นประธานก็จะประกาศผลว่าที่ประชุมเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

2) การลงมติแบบ Voice Vote เกิดขึ้นเมื่อประธานเห็นว่ามีการค้านญัตติในที่ประชุม ประธานจะขานว่า “ผู้ใดเห็นชอบให้พูด Yea” และ “ผู้ใดไม่เห็นชอบให้พูด Nay” ประธานจะฟังเสียงแต่ละมติและวินิจฉัยว่าข้างใดชนะ หากไม่มีผู้ใดค้านคำวินิจฉัยของประธาน ประธานจะประกาศผลการลงมติว่าได้รับการเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบ หากมีผู้คัดค้านคำวินิจฉัยแต่น้อยกว่าห้าคน ประธานจะประกาศผลการลงมติตามที่วินิจฉัยไว้แล้ว

3) การลงมติแบบ Recorded Division ในกรณีที่มีสมาชิกอย่างน้อยห้าคนคัดค้านผลการวินิจฉัย การลงมติแบบ Voice Vote ประธานจะกล่าวว่า “เรียกสมาชิกทั้งหมด” จากนั้นกระดิ่งจะดังเตือนเพื่อให้ผู้ประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านเรียกรวมสมาชิกของพรรคตนเอง ในระหว่างนี้จะหยุดการอภิปรายและทุกกระบวนการจะถูกพักไว้ โดยระยะเวลาที่กระดิ่งเตือนจะขึ้นอยู่กับว่าเป็นการลงมติเรื่องใด โดยปกติจะไม่เกิน 15 หรือ 30 นาที เมื่อกระดิ่งหยุดลงและผู้ประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านรวบรวมสมาชิกได้แล้ว ผู้ประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านจะเดินเข้าไปโค้งคำนับต่อประธานและกลับเข้าที่นั่งของตน ตามจารีตประเพณีนั้น การกลับเข้าสู่ที่นั่งของผู้ประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านคือสัญญาณว่าที่ประชุมพร้อมลงมติแล้ว ประธานจะยืนขึ้นและอ่านคำถาม จากนั้นจะกล่าวว่า “ผู้ที่เห็นชอบขอให้ยืนขึ้น” สมาชิกที่เห็นชอบจะต้องยืนขึ้น เจ้าหน้าที่จะเรียกชื่อสมาชิกและบันทึกมติ ต่อมาประธานจะเรียกมติไม่เห็นชอบด้วยวิธีเดียวกัน เมื่อนับคะแนนเสร็จแล้วประธานจะประกาศผลการลงมติว่าที่ประชุมเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ทั้งนี้ หากประธานเห็นว่าจำนวนผู้ลงมติทั้งหมดและจำนวนผู้ไม่ลงมติดีไม่ถึง 20 คน จะถือว่ายังไม่มีผลการลงมติ จะต้องมีการนับองค์ประชุม แต่หากไม่มีการคัดค้านในระหว่างอ่านผลการลงมติ ประธานจะยืนยันมติและดำเนินการเสมือนองค์ประชุมครบแล้ว

ในที่ประชุม สมาชิกจะไม่ถูกบังคับให้ลงมติ การลงมติดังกล่าวเสียงของสมาชิกสามารถทำได้โดยการนั่งอยู่กับที่ในระหว่างการลงมติ อย่างไรก็ตาม การงดออกเสียงจะไม่ถูกบันทึกในผลการลงมติและในทางการแล้วถือว่าไม่มีผลใด ๆ

4) การลงมติแบบ Deferred Division สามารถใช้วิธีลงมตินี้ได้ในกรณีที่ไปตามเงื่อนไขที่ข้อบังคับกำหนดไว้หรือเป็นกรณีที่ที่ประชุมเห็นควรเป็นพิเศษ โดยเกิดขึ้นเมื่อผู้ประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาล หรือฝ่ายค้านแจ้งต่อประธานว่าต้องการให้การลงมติดำเนินไปวันหรือเวลาอื่นในระหว่างที่กระดิ่งสำหรับ Recorded Division กำลังดัง จากนั้น ประธานจะสั่งให้หยุดกระดิ่งและแจ้งต่อที่ประชุมว่าจะย้ายการลงมติไปยังเวลาอื่นในวันเดียวกันหรือวันประชุมถัดไป เว้นแต่วันศุกร์ นอกจากนี้หากมีการลงมติ Recorded Division ในวันศุกร์ ก็จะกลายเป็น Deferred Division โดยย้ายไปลงมติก่อนในวันจันทร์ถัดไป เมื่อถึงวันและเวลาลงมติที่กำหนดไว้ ประธานก็จะแจ้งต่อที่ประชุมและดำเนินการลงมติ โดยกระดิ่งเรียกสมาชิกเพื่อให้ลงมติจะดังเป็นเวลา 15 นาที ตามแนวปฏิบัติเมื่อไม่นานมานี้การลงมติดำเนินไปเป็นแบบ Deferred Division

ทั้งนี้ ผลการลงมติจะตีพิมพ์ใน Journals ซึ่งเป็นวารสารของสภาที่ตีพิมพ์เกี่ยวกับบันทึกการลงมติ และการดำเนินการต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎร

2. ความเปลี่ยนแปลงในช่วงสถานการณ์โควิด-19

ตั้งแต่มีสถานการณ์โควิด-19 House of Commons ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการเข้าร่วมการประชุมสภาเป็นระบบ Hybrid กล่าวคือ สมาชิกสามารถเลือกที่จะเข้าประชุมที่ห้องประชุมหรือผ่านทางระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ก็ได้ การลงมติก็น่าสามารถลงมติโดยไม่ต้องเข้าห้องประชุมได้เช่นกัน ทั้งนี้ สมาชิกจะต้องลงทะเบียนในระบบและจะต้องอยู่ในที่ตั้งประเทศแคนาดาเท่านั้น

เมื่อจะลงมติ ประธานจะเรียกรวมสมาชิก กระทั่งในห้องประชุมจะดังตามปกติ สมาชิกที่ลงมติทางไกล จะได้รับการแจ้งเตือนผ่านอีเมล การลงมติสำหรับผู้ที่อยู่ในห้องประชุม ทำได้โดยการยื่นขึ้นเพื่อลงมติเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบตามที่ประธานเรียก ซึ่งเป็นไปตามวิธีการในสถานการณ์ปกติ ส่วนผู้ที่ต้องการลงมติผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ สามารถเข้าระบบเพื่อดูรายละเอียดของญัตติ และเมื่อต้องการลงมติก็นำคลิกปุ่ม “ลงมติ” หลังจากนั้นสามารถกดเลือก “เห็นชอบ” “ไม่เห็นชอบ” หรือ “งดออกเสียง” ทั้งนี้ การงดออกเสียงจะไม่ถูกบันทึกในผลการลงมติอย่างเป็นทางการ จึงมีผลเช่นเดียวกับการนั่งอยู่กับที่กรณีการลงมติในห้องประชุม เมื่อประธานเรียกให้ยื่นสำหรับผู้ที่เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ หลังจากที่เลือกมติแล้วสมาชิกต้องยืนยันตัวตน โดยการถ่ายรูปตนเองลงในระบบ และกดส่งการลงมติเป็นขั้นตอนสุดท้าย ในกรณีที่ระบบขัดข้อง สามารถลงมติผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ได้โดยการยกมือ นอกจากนี้ระบบยังอนุญาตให้สมาชิกเปลี่ยนการลงมติได้ ด้วยการทำตามขั้นตอนใหม่ตั้งแต่แรก การส่งมติครั้งใหม่จะลบล้างมติเดิมที่ส่งไปก่อนหน้านี้ แต่จะต้องเปลี่ยนแปลงการลงมติก่อนการปิดการลงมติเท่านั้น หากสมาชิกต้องการเปลี่ยนการลงมติภายหลังจากปิดการลงมติแล้ว จะต้องได้รับเสียงเห็นชอบเป็นเอกฉันท์จากที่ประชุม ผลการลงมติทางไกลจะถูกบันทึกในระบบ เมื่อเจ้าหน้าที่นับคะแนนครบแล้วทั้งผ่านระบบและในห้องประชุม จะส่งให้ประธานประกาศผลการลงมติ

รายละเอียดเรื่องที่ลงมติ

ตัวเลือกมติ เห็นชอบ ไม่เห็นชอบ งดออกเสียง

การยืนยันตัวตนด้วยรูปถ่าย

ผลการลงมติที่ปรากฏในระบบ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 9 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจจัดและควบคุมดูแลการออกเสียงให้เป็นไปโดยสุจริต
เที่ยงธรรม เสร็จ เสมอภาค และชอบด้วยกฎหมาย

การออกเสียงตามพระราชบัญญัตินี้ มีดังต่อไปนี้

(1) การออกเสียงเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามที่มิบบัญญัติกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

(2) การออกเสียงกรณีเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิเหตุอันสมควร

(3) การออกเสียงตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการออกเสียง

(4) การออกเสียงในกรณีที่รัฐสภาได้พิจารณาและมีมติเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุสมควรที่จะให้มีการออกเสียงและได้แจ้งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการ

(5) การออกเสียงกรณีประชาชนเข้าชื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบ

ในการออกเสียง ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดการออกเสียงในเรื่องที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญได้รับรองไว้จะกระทำมิได้

ในกรณีที่จำเป็นต้องดำเนินการออกเสียงตามวรรคสอง เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้มีการออกเสียงหรือเมื่อประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบแล้วแต่กรณีให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ

มาตรา 10 เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 9 (1) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบและให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา

ในการแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบพร้อมกับส่งให้คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

มาตรา 11 เมื่อมีกรณีที่จะต้องจัดให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 (4) ให้ประธานรัฐสภาแจ้งมติเห็นชอบของแต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรีทราบ ในการแจ้งดังกล่าวให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 9 (5) อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ส่วนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการถูกจำกัดสิทธิของผู้มีสิทธิเข้าชื่อให้เป็นไปตามมาตรา 20 มาตรา 21 และมาตรา 24

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา 166 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการที่จะให้มีการออกเสียงตามมาตรา 9 (2) (3) (4) หรือ (5) ให้นายกรัฐมนตรี

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงตามวันที่กำหนดตามที่ได้หารือร่วมกับคณะกรรมการ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าเก้าสิบวันและไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเว้นแต่กรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิเหตุผลความจำเป็นในทางงบประมาณหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดวันแตกต่างจากที่กำหนดไว้ได้ในประกาศดังกล่าวต้องระบุเรื่องที่จะขอให้ประชาชนออกเสียงประชามติ โดยมีข้อความที่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่จะจัดทำประชามติได้โดยสะดวก

มาตรา 14 ในการจัดทำประชามติตามมาตรา 10 ให้คณะกรรมการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปที่ได้รับจากประธานรัฐสภาตามมาตรา 10 วรรคสอง ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเผยแพร่ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศให้มีการออกเสียง รวมทั้งจัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลส่งให้เจ้าบ้านทราบไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันออกเสียง และเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐด้วย

การจัดทำและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงและต้องไม่มีลักษณะเป็นการชี้้นำให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับเรื่องที่จะมีการออกเสียงนั้น

เอกสารเพิ่มเติม

เอกสารเพิ่มเติม

1. การประชุมของรัฐสภาต่างประเทศ ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19)
2. ตัวอย่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร